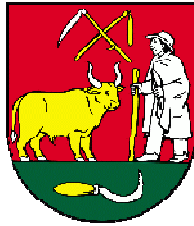

OBEC SOKOĽANY

ZADANIE

pre vypracovanie Územného plánu obce

SOKOĽANY

Schvaľovací orgán.....Obecné zastupiteľstvo obce Sokolany
Číslo uznesenia.....
Dátum schválenia.....
Oprávnená osoba.....starosta obce František Beregszászi
Podpis oprávnenej osoby.....
Odtlačok pečiatky obce.....

Obstarávateľ: Obec Sokolany
Autor: Ing. arch. Jozef Macko

odborne spôsobilá osoba na obstarávanie ÚPP a ÚPD - registračné číslo 328, zabezpečujúca obstarávanie ÚPN-O Sokolany

Obsah

1. Dôvody obstarania územného plánu.....	3
2. Hlavné ciele riešenia rozvoja územia.....	4
3. Vymedzenie riešeného územia.....	5
4. Požiadavky vyplývajúce z územného plánu vyššieho stupňa.....	5
5. Zhodnotenie významu obce v štruktúre osídlenia.....	9
6. Požiadavky na riešenie záujmového územia obce.....	9
7. Demografické údaje a prognóza.....	9
8. Požiadavky na riešenie bývania.....	12
9. Požiadavky na urbanistickú kompozíciu obce.....	14
10. Požiadavky na ochranu kultúrneho dedičstva.....	14
11. Požiadavky na riešenie občianskeho vybavenia.....	15
12. Požiadavky na riešenie hospodárskych aktivít.....	16
13. Požiadavky na riešenie športu a rekreácie.....	17
14. Požiadavky na obnovu, prestavbu a asanáciu.....	18
15. Požiadavky na riešenie rozvoja dopravy.....	18
16. Požiadavky na riešenie vodného hospodárstva.....	22
17. Požiadavky na riešenie energetiky a telekomunikácií.....	25
18. Požiadavky na tvorbu krajiny, ochranu prírody a ekostabilizačné opatrenia.....	28
19. Požiadavky na ochranu životného prostredia a na hodnotenie predpokladaných vplyvov na ŽP..	30
20. Požiadavky na ochranu poľnohospodárskej pôdy (PP) a lesných pozemkov (LP).....	33
21. Požiadavky vyplývajúce zo záujmov obrany štátu, požiarnej ochrany, ochrany pred povodňami.	34
22. Požiadavky na vymedzenie území, ktoré je potrebné riešiť v územnom pláne zóny.....	34
23. Požiadavky na určenie regulatívov funkčného a priestorového usporiadania územia obce.....	34
24. Požiadavky na vymedzenie plôch na verejnoprospešné stavby.....	34
25. Požiadavky na obsah, rozsah a úpravu dokumentácie návrhu ÚPN obce.....	35

1. Dôvody obstarania územného plánu

Obec Sokoľany nemá v súčasnosti platný záväzný územný plán obce. Súčasťou katastrálneho územia Sokoľany je časť areálu U.S. Steel Košice, celé katastrálne územie leží v ochrannom pásme letiska Košice a U.S. Steel, jeho východným okrajom je plánované vedenie rýchlostnej cesty R4 a severným cesty R2 a južne je lokalizovaná ČOV U.S. Steel Košice s rozsiahlym ochranným pásmom. Západne od obce sa uvažuje s rozsiahlym priemyselným parkom a východná časť katastrálneho územia je súčasťou SKCHVU009 Košická kotlina.

Súčasná katastrálna hranica predstavuje odčlenenie časti areálu U.S. Steel Košice od mesta Košice a jeho pričlenenie k obci a súčasne do okresu Košice - okolie.

Obci chýba pre kvalifikované územné riadenie a koordináciu aktuálny regulačný nástroj, ktorý by koncepčne usmernil jej ďalší očakávaný rozvoj z aspektu funkčného usporiadania územia, rozvoja výroby, služieb, dopravy, ale aj bytovej výstavby.

Aktuálna je potreba eliminácie komplexne negatívnych podmienok pre bývanie, a humánna koordinácia všetkých trás dopravnej a technickej infraštruktúry a ich ochranných pásiem na území obce.

Významným dôvodom obstarania územného plánu je potreba komplexného zhodnotenia rozvoja obce a jeho katastrálneho územia vo väzbe na Územný plán veľkého územného celku Košického kraja v platnom znení, vrátane záväzných regulatívov.

Kľúčové dôvody obstarania nového územného plánu:

- pre obec, ktorá sa nachádza v susedstve krajského mesta Košice a v jeho urbanizačnom priestore, je potrebné navrhnuť komplexnú koncepciu územného rozvoja
- zo stavebného zákona č. 50/1976 v platnom znení vyplýva pre obec povinnosť mať územný plán z dôvodu umiestnenia dopravného a technického vybavenia územia celoštátneho významu (stavebný zákon §11 ods. 2 písm. b). Podľa záväznej časti schváleného Územného plánu veľkého územného celku (ÚPN VÚC) Košického kraja prechádzajú cez katastrálne územie obce navrhnuté verejnoprospešné stavby (VPS):

1. Cestná doprava

- 1.3. rýchlostná cesta R2 hranica kraja – Rožňava – Košice (v úseku cez horský priechod Soroška tunelový variant) prepojením na diaľnicu D1 a súvisiace súběžné cesty,
- 1.4. peáž rýchlostných ciest R2 a R4 (v úseku od križovania s cestou I/68 po napojenie na diaľnicu D1) a súvisiace súběžné cesty,

2. Železničná doprava

- 2.3. zdvojkolaženie a elektrifikácia južného magistralneho ťahu v úseku (Rimavská Sobota) – Plešivec – Rožňava – Moldava nad Bodvou – Košice,
- 2.4. modernizácia železničnej širokorozchodnej trate štátna hranica s UR – Maťovce – Haniska pri Košiciach,
- 2.9. stavby pre zariadenia kombinovanej dopravy
- 2.9.1. terminál kombinovanej dopravy Košice (Bočiar),

3. Letecká doprava

- 3.1. stavby a modernizácia zariadení leteckej prevádzky a infraštruktúry verejného medzinárodného letiska Košice,

Obstarávateľskú činnosť pre územný plán obce Sokoľany v zmysle stavebného zákona zabezpečuje Ing. arch. Jozef Macko, odborne spôsobilý na obstaranie ÚPP a ÚPD obcí, zapísaný v zozname MŽP SR (reg. č. 328). Spracovateľom dokumentácie ÚPN-O je kolektív autorizovaného architekta Ing. arch. Dušana Buráka, CSc.

Postup obstarávania Územného plánu obce Sokoľany

Postup obstarania ÚPD je nasledovný:

- aktualizácia Prieskumov a rozborov z roku 2009
- vypracovanie, prerokovanie a schválenie zadania pre vypracovanie ÚPN-O Sokoľany
- uplatnenie zákona o posudzovaní vplyvov na životné prostredie
- vypracovanie a prerokovanie návrhu ÚPN-O Sokoľany
- vypracovanie čistopisu a schválenie návrhu ÚPN-O Sokoľany, vrátane VZN o záväzných častiach územnoplánovacej dokumentácie
- spracovanie Registračného listu, Oznámenia o záväzných častiach územnoplánovacej dokumentácie dotknutým orgánom o a uloženie územnoplánovacej dokumentácie

Vzhľadom na to, že počet obyvateľov v obci Sokoľany je menší ako 2 000 obyvateľov (k 31.12.2015 žilo v obci Sokoľany 1 318 obyvateľov), bude v súlade so stavebným zákonom územný plán spracovaný v nasledovných etapách:

- Aktualizácia Prieskumov a rozborov (§ 19b)
- Zadanie pre vypracovanie návrhu územného plánu (§ 20)
- Návrh územného plánu (§ 22)

Obec Sokoľany bude schvaľovať zadanie pre vypracovanie územného plánu a územný plán v rámci svojho katastrálneho územia.

Zadanie pre ÚPN-O, po prerokovaní v súlade s § 20, ods. 2 stavebného zákona s verejnosťou a dotknutými orgánmi štátnej správy, susednými obcami, samosprávnym krajom, s dotknutými organizáciami, právnickými a fyzickými osobami, po zapracovaní pripomienok a schválení obecným zastupiteľstvom, bude základným dokumentom, v ktorom sú stanovené hlavné ciele a požiadavky na riešenie Návrhu ÚPN obce Sokoľany.

3. Hlavné ciele riešenia rozvoja územia

- navrhnuť komplexný územný rozvoj obce na obdobie 20 rokov
- rešpektovať nadradenú dokumentáciu Územný plán veľkého územného celku Košického kraja v platnom znení, vrátane záväzných regulatívov, ktoré majú dopad na katastrálne územie obce
- v návrhu koncepcie územného rozvoja obce zohľadniť funkciu, ktorú má obec v štruktúre osídlenia
- prioritne riešiť existujúce územnotechnické a environmentálne problémy v území identifikované v prieskumoch a rozboroch
- územným plánom vytvoriť predpoklady pre zabezpečenie trvalého súladu všetkých činností na území obce s osobitným zreteľom na starostlivosť o životné prostredie, dosiahnutie ekologickej rovnováhy a zabezpečenie jej trvalo udržateľného rozvoja (šetrné využívanie prírodných zdrojov a zachovanie prírodných a kultúrnych hodnôt)
- navrhnuť regulatívy a limity funkčného a priestorového usporiadania obce, územno-technické podmienky umiestňovania stavieb na navrhovaných plochách, verejné dopravné a technické vybavenie a prvky územného systému ekologickej stability
- obsah a rozsah dokumentácie ÚPN obce spracovať v podrobnosti riešenia v zmysle Vyhlášky MŽP č.55/2001 o ÚPP a ÚPD.

4. Vymedzenie riešeného územia

- V rámci širších vzťahov budú v záujmovom území, t. z. území, ktoré tvoria katastrálne územia susedného krajského mesta Košice a susedných obcí, súvisiacich priamo s riešeným územím obce Sokoľany (príslušné územie mesta Košice a obcí Bočiar, Haniska a Seňa), zdokumentované nadregionálne a regionálne infraštrukturálne väzby.
- Riešené územie je vymedzené v rozsahu katastrálneho územia obce Sokoľany. Vo vymedzenom k.ú. obce bude navrhnuté priestorové usporiadanie a funkčné využitie územia obce, vrátane prvkov ÚSES a krajinnoekologických opatrení.
- Pre riešenie urbanistickej koncepcie a priestorové usporiadanie zastavaného územia, vrátane rozvojových plôch vo väzbe na zastavané územie obce, bude vymedzené podrobnejšie riešené územie.

5. Požiadavky vyplývajúce z územného plánu vyššieho stupňa

V súlade s § 27, ods. 6 zákona č. 50/1976 Zb. v znení neskorších predpisov (stavebný zákon) je potrebné v riešení ÚPN-O rešpektovať záväznú časť nadradenej územnoplánovacej dokumentácie, ktorou je Územný plán veľkého územného celku Košického kraja (ÚPN VÚC). Z aktualizácie ÚPN VÚC Košický kraj - Zmeny a doplnky 2014, ktoré boli schválené Zastupiteľstvom KSK uznesením č. 92/2014 a úplné znenie záväznej časti vyhlásené VZN KSK č. 6/2014 je nutné rešpektovať nasledujúce záväzné časti, ktoré majú dopad na katastrálne územie obce.

Záväzné časti schváleného ÚPN – VÚC Košický kraj – ZaD 2014, ktoré je potrebné zohľadniť v riešení Územného plánu obce Sokoľany (prevzaté z VZN KSK č. 6/2014):

2. V oblasti osídlenia, usporiadania územia a sídelnej štruktúry

- 2.1. podporovať rozvoj sídelnej štruktúry vytváraním polycentrickej siete centier osídlenia, ťažísk osídlenia, rozvojových osí a vidieckych priestorov,
- 2.2. formovať sídelnú štruktúru Košického kraja v nadväznosti na národnú a celoeurópsku polycentrickú sídelnú sústavu a komunikačnú kostru medzinárodne odsúhlasených dopravných koridorov,
- 2.5. zabezpečovať na území Košického kraja, rozvojovými osami pozdĺž komunikačných prepojení medzinárodného a celoštátneho významu sídelné prepojenia na medzinárodnú sídelnú sieť, ako aj konzistenciu a rovnocennosť rozvojových podmienok s územím Banskobystrického a Prešovského kraja,
- 2.6. formovať sídelnú štruktúru na regionálnej úrovni prostredníctvom regulácie priestorového usporiadania a funkčného využívania územia jednotlivých hierarchických úrovní ťažísk osídlenia, centier osídlenia, rozvojových osí a vidieckych priestorov,
- 2.7. rešpektovať pri novej výstavbe objekty obrany štátu a ich ochranné a bezpečnostné pásma,
- 2.8. podporovať rozvoj sídelných centier, ktoré tvoria základné terciárne centrá osídlenia, rozvojové centrá hospodárskych, obslužných a sociálnych aktivít ako pre priliehajúce zázemie, tak pre príslušný regionálny celok, a to hierarchickým systémom, pozostávajúcim z nasledovných skupín centier:
 - 2.8.1. podporovať rozvoj špecifického centra mesto Košice, ako centrum plniace medzinárodné a celoštátne funkcie so zohľadnením postavenia rozhodujúceho/ najvýznamnejšieho centra Karpatského eurorégióu,
 - 2.15. podporovať budovanie rozvojových osí v záujme tvorby vyváženej hierarchizovanej sídelnej štruktúry,
 - 2.15.1. podporovať rozvojové osi prvého stupňa:
 - košicko-prešovskú rozvojovú os Prešov – Košice – Seňa – hranica s Maďarskom (územie ležiace v Košickom kraji),
 - zvolensko-juhoslovenskú rozvojovú os Zvolen – Lučenec – Rimavská Sobota – Rožňava – Košice (územie ležiace v Košickom kraji),
- 2.16. podporovať vznik suburbánneho pásma okolo miest Košice, Michalovce, Rožňava, Spišská Nová Ves a Trebišov,
- 2.17. vytvárať podmienky pre rovnovážny vzťah urbánnych a rurálnych území a integráciu funkčných vzťahov mesta a vidieka, pričom pri ich rozvoji zohľadniť koordinovaný proces prepojenia sektorových strategických a rozvojových

dokumentov,

- 2.18. podporovať rozvoj vidieckeho osídlenia s cieľom vytvárania rovnocenných životných podmienok obyvateľov a zachovania vidieckej (rurálnej) krajiny ako rovnocenného typu sídelnej štruktúry,
- 2.19. zachovávať špecifický ráz vidieckeho priestoru a pri rozvoji vidieckeho osídlenia zohľadňovať špecifické prírodné, krajinné a architektonicko-priestorové prostredie, pri rozvoji jednotlivých činností dbať na zamedzenia resp. obmedzenie možných negatívnych dôsledkov týchto činností na krajinné a životné prostredie vidieckeho priestoru,
- 2.20. vytvárať podmienky pre dobrú dostupnosť vidieckych priestorov k sídelným centrámi, podporovať výstavbu verejného dopravného a technického vybavenia obcí;
- 2.22. rešpektovať existujúce vojenské objekty a zariadenia, vrátane ich ochranných pásiem, nezasahovať do ich územia ani inak neobmedzovať ich činnosť,

3. V oblasti sociálnej infraštruktúry

- 3.1 zamerať hospodársky rozvoj jednotlivých okresov v kraji na zvýšenie počtu pracovných príležitostí v súlade s kvalifikačnou štruktúrou obyvateľstva s cieľom znížiť vysokú mieru nezamestnanosti vo väčšine okresov kraja,
 - 3.2 vytvárať podmienky pre rozvoj bývania vo všetkých jeho formách s cieľom zvyšovať štandard bývania a približovať sa postupne k úrovni vyspelých štátov EÚ,
 - 3.3 vytvárať podmienky pre rozširovanie siete zariadení poskytujúcich sociálnu pomoc s preferovaním zariadení rodinného typu a zvyšovanie kvality ich služieb;
- 3.7.vytvárať podmienky pre rozširovanie siete zariadení sociálnej pomoci a sociálnych služieb pre občanov odkázaných na sociálnu pomoc a občanov s ťažkým zdravotným postihnutím,

4. V oblasti rozvoja rekreácie, kúpeľníctva a cestovného ruchu

- 4.8. viazať lokalizáciu služieb cestovného ruchu prednostne do sídiel s cieľom zamedziť neodôvodnené rozširovanie rekreačných útvarov vo voľnej krajine, pričom využiť aj obnovu a revitalizáciu historických mestských a vidieckych celkov a objektov kultúrnych pamiatok,
- 4.10. rozvíjať a zvyšovať komplexnosť, štandard a kvalitu ponuky rekreačných a športových aktivít, služieb, cestovného ruchu a všetkých turisticky atraktívnych miest, obcí a stredísk cestovného ruchu,
- 4.13. vytvárať podmienky pre rozvoj krátkodobej rekreácie obyvateľov miest a väčších obcí budovaním rekreačných stredísk a zamerať sa na podporu budovania vybavenosti pre prímestskú rekreáciu v zázemí sídiel,

5. V oblasti usporiadania územia z hľadiska ochrany kultúrneho dedičstva, ekológie, ochrany prírody, prírodných zdrojov a starostlivosti o krajinu a tvorby krajinnej štruktúry

- 5.1. chrániť najkvalitnejšiu poľnohospodársku pôdu v katastrálnom území podľa kódu bonitovaných pôdnoekologických jednotiek, vinice v Tokajskej vinohradníckej oblasti a Východoslovenskej vinohradníckej oblasti a lesných pozemkov ako faktor usmerňujúci urbanistický rozvoj kraja, zabezpečovať ochranu prírodných zdrojov vhodným a racionalizovaným využívaním poľnohospodárskej a lesnej krajiny,
- 5.2. zabezpečiť funkčnosť nadregionálnych a regionálnych biocentier a biokoridorov pri ďalšom funkčnom využití a usporiadaní územia, uprednostniť realizáciu ekologických premostení regionálnych biokoridorov a biocentier pri výstavbe líniových stavieb; prispôbiť vedenie trás dopravnej a technickej infraštruktúry tak, aby sa netrieštil komplex lesov,
- 5.3. podporovať výsadbu plošnej a líniovej zelene, prirodzený spôsob obnovy a revitalizáciu krajiny v nadregionálnych biocentrách a biokoridoroch,
- 5.4. zohľadňovať a revitalizovať v územnom rozvoji:
 - b) pamiatkový fond, ktorý tvoria pamiatkové rezervácie, pamiatkové zóny a národné kultúrne pamiatky, ako aj ochranné pásma všetkých kategórií pamiatkového fondu,
 - d) známe a predpokladané archeologické náleziská a archeologické nálezy,
 - e) územia miest a obcí, kde je zachytený historický stavebný fond,
- 5.5. zabezpečovať nástrojmi územného plánovania ekologicky optimálne využívanie územia pri rešpektovaní a skvalitňovaní územného systému ekologickej stability, biotickej integrity krajiny a biodiverzity na úrovni regionálnej a lokálnej,
- 5.6. sanovať a revitalizovať oblasti, resp. ich časti na území Košického kraja, najmä s vysokým stupňom environmentálnej záťaže:
 - 5.6.4. vhodnosť a podmienky stavebného využitia území s vysokou prioritou riešenia environmentálnych záťaží posúdiť a overiť geologickým prieskumom),
- 5.7. rezervovať vo výrobných zariadeniach plochy na uplatňovanie moderných ekologických technológií a prechod na využívanie obnoviteľných zdrojov energie, v prospech eliminovania príčin poškodenia životného prostredia,

Z a d a n i e
pre vypracovanie Územného plánu obce Sokolany

- 5.8. v nadväznosti na systém náhrad pri vynútenom obmedzení hospodárenia rešpektovať pri hospodárskom využití prvky regionálneho územného systému ekologickej stability a požiadavky na ich ochranu a funkčnosť; z prvkov územného systému ekologickej stability vylúčiť hospodárske využitie týchto území, prípadne povoliť len extenzívne využívanie, zohľadňujúce existenciu cenných ekosystémov,
- 5.9. podmieniť usporiadanie územia z hľadiska aspektov ekologických, ochrany prírody, prírodných zdrojov a tvorby krajinnej štruktúry,
- 5.10. v chránených územiach (európska sústava chránených území NATURA 2000, vrátane navrhovaných...) zosúladiť využívanie územia s funkciou ochrany prírody a krajiny s cieľom udržania resp. dosiahnutia priaznivého stavu druhov, biotopov a časti krajiny,
- 5.11. rešpektovať pri umiestňovaní činností do územia hodnotovo – významové vlastnosti krajiny integrujúce v sebe prírodné a kultúrne dedičstvo, nerastné bohatstvo, vrátane energetických surovín a realizáciou vhodných opatrení dosiahnuť odstránenie, obmedzenie alebo zmiernenie prípadných negatívnych vplyvov, ako aj elimináciu nežiaducich zmien v charakteristickom vzhľade krajiny,
- 5.12. zabezpečiť zachovanie a ochranu všetkých typov mokradí, revitalizovať vodné toky a ich brehové územia s cieľom obnoviť a zvyšovať vododržnosť krajiny a zabezpečiť dlhodobu priaznivé existenčné podmienky pre biotu vodných ekosystémov,
- 5.13. identifikovať stresové faktory v území a zabezpečiť ich elimináciu
 - 5.13.1 vzdušné elektrické vedenia postupne ukladať do zeme,
 - 5.13.3 vytvárať podmienky pre prednostnú realizáciu verejného technického vybavenia v urbanizovaných priestoroch,
- 5.16. riešiť významné strategické a investičné zámery len v súlade s organizáciou priestorového usporiadania a funkčného využívania územia a s požiadavkami na ochranu prírody a krajiny, ochranu nerastného bohatstva a ochranu zdravia obyvateľov,
- 5.18. rešpektovať pri umiestňovaní činností do územia záplavové a zosuvné územia, realizáciou vhodných opatrení dosiahnuť obmedzenie alebo zmiernenie ich prípadných negatívnych vplyvov,
- 5.19. zachovať prirodzené inundačné územia vodných tokov mimo zastavaných území obcí na transformáciu povodňových prietokov počas povodní;

6. V oblasti rozvoja nadradenej dopravnej infraštruktúry

- 6.1. rešpektovať nadradené postavenie paneurópskych multimodálnych koridorov Medzinárodného dopravného fóra a dopravných sietí TEN-T,
 - 6.2. rešpektovať dopravnú infraštruktúru alokovanú a plánovanú v trasách mimokoridorových sietí ITF konvenčnej železničnej a kombinovanej dopravy a cestnej siete TEN-T
 - 6.2.1. železničné prepojenia:
 - Zvolen – Lučenec – Košice,
- 6.6. rešpektovať dopravnú infraštruktúru:
 - 6.6.2. navrhnutú na zaradenie do európskych dohôd (AGC, AGTC) – koridor trate a zariadenia železničnej a kombinovanej dopravy Zvolen – Košice,
- 6.7. rešpektovať dopravné siete nadregionálnej úrovne:
 - 6.7.1. železničné trate:
 - širokorozchodná trať Maťovce – Košice,
- 6.17. chrániť priestory pre prímestskú autobusovú a osobnú železničnú dopravu, terminály integrovaného dopravného systému,
- 6.18. v oblasti rozvoja železničnej dopravy chrániť priestory pre:
 - 6.18.2. železničný dopravný koridor južného magistralneho ťahu v úseku (Rimavská Sobota) – Plešivec – Rožňava – Moldava nad Bodvou – Košice na zdvojkofajnenie a elektrifikáciu,
 - 6.18.3. pre modernizáciu železničnej širokorozchodnej trate Košice – Maťovce – štátna hranica s Ukrajinou,
- 6.19. v oblasti rozvoja leteckej dopravy
 - 6.19.2. rešpektovať ochranné pásma verejných letísk, letísk pre práce v poľnohospodárstve, heliportov a leteckých pozemných zabezpečovacích zariadení,

- 6.19.3. pri prerokovaní územných plánov spracovaných v katastrálnych územiach s výskytom ochranných pásiem verejných letísk, letísk pre práce v poľnohospodárstve, heliportov a leteckých pozemných zabezpečovacích zariadení vždy vyžadovať stanovisko Dopravného úradu Slovenskej republiky,

7. V oblasti rozvoja nadradenej technickej infraštruktúry

- 7.1. zvyšovať podiel zásobovaných obyvateľov pitnou vodou z verejných vodovodov s cieľom dosiahnuť úroveň celoslovenského priemeru,
- 7.6. vytvoriť podmienky pre rekonštrukcie existujúcich nadradených líniových stavieb vodovodov vodárenských sústav,
- 7.9. znižovať rozdiel medzi podielom odkanalizovaných obyvateľov a podielom zásobovaných obyvateľov pitnou vodou,
- 7.10. zvyšovať úroveň v odkanalizovaní a čistení odpadových vôd miest a obcí s cieľom dosiahnuť úroveň celoslovenského priemeru,

8. V oblasti hospodárstva a regionálneho rozvoja

- 8.2. zabezpečiť dostupnosť trhov a vytvorenie rovnocenných podmienok pre podnikanie dobudovaním a modernizáciou územia regiónov výkonnou verejnou dopravnou a technickou infraštruktúrou,
- 8.3. dosiahnuť trvalú udržateľnosť hospodárskeho a sociálneho rozvoja regiónov v kraji a vytvárať podmienky na rovnomerné rozmiestnenie obyvateľstva s vyššou kvalifikáciou a zvyšovať vzdelanostnú úroveň a mobilitu pracovnej sily v regiónoch,
- 8.4. stabilizovať a revitalizovať poľnohospodárstvo diferencovane podľa poľnohospodárskych produkčných oblastí s prihliadnutím na chránené územia prírody a na existujúci funkčný územný systém ekologickej stability,
- 8.11. vychádzať v územnom rozvoji predovšetkým z princípu rekonštrukcie a sanácie existujúcich priemyselných, stavebných a poľnohospodárskych areálov,
- 8.14. prioritne vytvárať podmienky a chrániť územie pre zakladanie nových priemyselných zón rôznych typov sídlach na rozvojových osiach,
- 8.16. využiť výhodnú strategickú dopravnú polohu mesta Košice v smeroch východ – západ a sever – juh; v priestore Bočiar vytvoriť územno-technické podmienky na rozvoj pracovných príležitostí, a prekládkovej činnosti postupne realizovať Globálny logistický a industriálny park,
- 8.17. a) minimalizovať používanie fosílnych palív v energetike,
c) podporovať využívanie alternatívnych zdrojov energie.

VEREJNOPROSPEŠNÉ STAVBY

Verejnoprospešné stavby spojené s realizáciou uvedených záväzných regulatívov sú tieto:

1. Cestná doprava
 - 1.3. rýchlostná cesta R2 hranica kraja – Rožňava – Košice (v úseku cez horský priechod Soroška tunelový variant) prepojením na diaľnicu D1 a súvisiace súběžné cesty,
 - 1.5. peáž rýchlostných ciest R2 a R4 (v úseku od križovania s cestou I/68 po napojenie na diaľnicu D1) a súvisiace súběžné cesty,
5. Železničná doprava
 - 2.3. zdvojkolajnenie a elektrifikácia južného magistrálneho ťahu v úseku (Rimavská Sobota) – Plešivec – Rožňava – Moldava nad Bodvou – Košice,
 - 2.5. modernizácia železničnej širokorozchodnej trate štátna hranica s UR – Maťovce – Haniska pri Košiciach,
 - 3.9. stavby pre zariadenia kombinovanej dopravy
 - 3.9.1. terminál kombinovanej dopravy Košice (Bočiar),
4. Letecká doprava
 - 3.2. stavby a modernizácia zariadení leteckej prevádzky a infraštruktúry verejného medzinárodného letiska Košice,

Na uskutočnenie verejnoprospešných stavieb možno podľa § 108 zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení neskorších predpisov pozemky, stavby a práva k nim vyvlastniť alebo vlastnícke práva k pozemkom s stavbám obmedziť.

5. Zhodnotenie významu obce v štruktúre osídlenia

Obec Sokoľany sa nachádza v Košickom kraji, okres Košice - okolie, susedí s krajským mestom Košice. Súčasťou katastrálneho územia Sokoľany je časť areálu U.S. Steel Košice, celé katastrálne územie leží v ochrannom pásme letiska Košice a U.S. Steel, jeho východným okrajom je plánované vedenie rýchlostnej cesty R4 a severným cesty R2 a južne je lokalizovaná ČOV U.S. Steel Košice s rozsiahlym ochranným pásmom. Západne od obce sa uvažuje s rozsiahlym priemyselným parkom a východná časť katastrálneho územia je súčasťou SKCHVÚ009 Košická kotlina.

6. Požiadavky na riešenie záujmového územia obce

Záujmové územie obce Sokoľany tvoria katastrálne územia susedných obcí, súvisiacich priamo s riešeným územím obce Sokoľany (krajské mesto Košice, obce Bočiar, Haniska a Seňa).

Vychádzajúc z geografickej polohy, historických súvislostí a významu obce v súčasnej štruktúre osídlenia

V návrhu územného plánu obce je potrebné:

- rešpektovať verejnoprospešné stavby spojené s realizáciou záväzných regulatívov Územného plánu VÚC Košického kraja, týkajúce sa riešeného katastrálneho územia a prechádzajúce cez záujmové územie
- zdokumentovať v území prírodný potenciál pre rozvoj CR, navrhnúť jeho využitie
- zdokumentovať a rešpektovať prvky ekologickej stability na regionálnej úrovni
- zdokumentovať a rešpektovať existujúce a navrhované trasy dopravnej infraštruktúry (stav a návrh)
- zdokumentovať a rešpektovať existujúce a navrhované trasy VTL a STL plynovodov
- a elektrické vedenia ZVN a VN (stav a návrh)
- zdokumentovať stavby protipovodňovej ochrany

7. Demografické údaje a prognóza

Základná demografická charakteristika obce

Rozbor demografických charakteristík je spracovaný na základe celoštátnych sčítaní ľudí, domov a bytov (r. 1970, 1980, 1991, 2001 a 2011). Údaje z posledného sčítania v roku 2011 sú podľa Štatistického úradu SR.

Podľa dynamiky vývoja pohybu obyvateľstva (prírastok, úbytok) sú obce zaradené do štyroch kategórií:

Kategória obce	Priemerný ročný prírastok obyvateľstva
rýchlo rastúca	nad + 5 %
pomaly rastúca	+ 2 – + 5 %
stagnujúca	- 2 – + 2 %
regresívna	pod - 2 %

Údaje o vekovej štruktúre obyvateľstva sú hodnotené v troch základných vekových skupinách:

- predproduktívny vek (obyvatelia 0–14-roční) je vek, v ktorom obyvateľstvo ešte nie je ekonomicky aktívne,

- produktívny vek (obyvatelia 15–64-roční) je vek, v ktorom je väčšina obyvateľstva ekonomicky aktívna,
- poproduktívny vek (obyvatelia vo veku 65+) je vek, v ktorom väčšina obyvateľstva už nie je ekonomicky aktívna.

Zmenšovanie podielu mladšej populácie a zvyšovanie podielu starších vekových skupín obyvateľstva (zhoršenie vekovej štruktúry obyvateľstva) môže mať za následok pokles reprodukčných schopností populácie. Pomer predproduktívnej a poproduktívnej zložky obyvateľstva, označený ako index vitality, môže okrem iného vypovedať aj o populačných možnostiach vo výhlade.

Podľa dosiahnutej hodnoty indexu vitality sa obyvateľstvo zaraďuje do 6-tich typov populácie:

Hodnota indexu vitality	Typ populácie
Nad 300	veľmi progresívna (rýchlo rastúca)
201 – 300	progresívna (rastúca)
151 – 200	stabilizovaná rastúca
121 – 150	stabilizovaná
101 – 120	stagnujúca
Menej ako 100	regresívna (ubúdajúca)

Stav a vývoj obyvateľstva obce

K 31.12.2015 žilo v obci Sokolany 1 318 obyvateľov, čo predstavuje 1,06 % z celkového počtu obyvateľov okresu Košice - okolie. Ženy tvorili 49,92 % obyvateľov obce.

Retrospektívny vývoj počtu obyvateľov v rokoch 1970 – 2015

Rok sčítania	1970	1980	1991	2001	2011	2015
Počet obyvateľov	1 061	1 003	948	1 080	1 267	1 318
Prírastok obyvateľov		- 58	- 55	+ 132	+ 187	+ 51
Index rastu		99,70	94,519	113,92	117,31	104,02
Ø ročný prírastok		- 0,547 %	- 0,498 %	+ 1,392 %	+ 1,731 %	+ 1,006 %

Zdroj: ŠÚ SR, vlastné výpočty

Podľa dynamiky pohybu obyvateľstva obec zaznamenala do roku 1991 výrazný nárast počtu obyvateľov. V dekáde rokov 2001 – 2011 bol nárast až 187 obyvateľov. Priemerné ročné prírastky sa pohybovali v hodnotách od – 0,498 % do + 1,731 %.

Vývoj vekovej štruktúry obyvateľstva v období rokov 2001 - 2015

Rok	Počet obyvateľov				Index vitality
	Spolu	Vekové skupiny			
		predproduktívny	produktívny	poproduktívny	
2001	1080	249	701	130	191,54
%	100,00	23,05	64,91	12,04	
2011	1279	321	823	135	237,78
%	100,00	24,35	64,35	10,55	
2015	1318	331	842	145	228,28
%	100,00	25,11	63,88	11,00	

Zdroj: ŠÚ SR, vlastné výpočty

Významnou demografickou charakteristikou každej populácie je vekové zloženie, v ktorom sa odrážajú výsledky demografických procesov z minulosti a zároveň ide o základ budúceho demografického vývoja. Pri pohľade na vekovú štruktúru obyvateľstva v obci Sokolany môžeme konštatovať, že dochádza k omladzovaniu populácie. Podiel detskej zložky populácie v sledovanom období je výrazne nad poproduktívnu zložku populácie. Index vitality dosahoval hodnoty nad 200 bodov, čo zaradilo obyvateľstvo medzi progresívny (rastúci)typ populácie.

Podľa údajov zo SODB v roku 2011 bol priemerný vek obyvateľov obce 33,69. Podľa vzdelanostnej štruktúry a najvyššieho ukončeného stupňa školského vzdelania má základné vzdelanie ukončených 24,23 %, učňovské a stredné bez maturity 18,94 %, stredné učňovské, odborné a všeobecné s maturitou 21,62 % a vysokoškolské 6,16 % obyvateľstva. Bez vzdelania si udáva 25,02 % obyvateľstva. Z náboženského vyznania prevláda rímskokatolícka cirkev (82,95 %), nasleduje gréckokatolícka cirkev (3,47 %) a bez vyznania si udáva 8,52 %.

Podľa národnostnej štruktúry obyvateľstva žilo v obci Sokolany 82,88 % obyvateľov slovenskej národnosti a 13,34 % rómskej národnosti. Ostatné národnosti sa podieľajú na celkovom počte obyvateľstva podielom menším ako 1%.

Návrh

V zmysle „Prognózy vývoja obyvateľstva v okresoch SR do roku 2035“ (Šprocha, Vaňo, Bleha, október 2013), najväčší populačný rozvojový región bude tvoriť pás okresov na východnom Slovensku, medzi ktoré patrí aj okres Košice – okolie. Okres Košice – okolie zaznamená najväčšiu zmenu prírastku a najväčší celkový prírastok obyvateľstva v rámci SR. Aj napriek tomu dochádza k zníženiu prírastkov. Kým v roku 2012 bol 10,07 celkový prírastok na 1000 obyv., v roku 2035 to bude podľa spomínanej prognózy 5,53 celkový prírastok na 1000 obyv. Priemerný vek obyvateľov sa zvýši zo 40,01 na 42,5 roka. Okres Košice - okolie bude vykazovať najvyšší populačný potenciál v rámci Slovenska. Napriek tomu sa okres nevyhne niektorým problémom, najmä pokiaľ ide o vysoké zastúpenie rómskeho obyvateľstva. Nízka vzdelanostná úroveň a slabá profesijná štruktúra môže priniesť problémy na trhu práce a v konečnom dôsledku sa môže prejaviť vysokou nezamestnanosťou a nižšou životnou úrovňou.

Podľa ÚPN-VÚC Košický kraj - Zmeny a doplnky 2014, okres Košice – okolie môžeme zaradiť medzi územia so stabilizovanou rastúcou populáciou. Špecifikom, ktoré výraznejšie ovplyvňuje prírastky obyvateľstva je Rómske etnikum, tvorí v okrese 6,5 % populácie (ÚPN-VÚC Košický kraj – Zmeny a doplnky 2014).

Pri prognóze obyvateľov do roku 2035 v obci Sokolany sa vychádzalo z doterajšieho celkového pohybu obyvateľstva a využitím exponenciálnej funkcie, ktorá vychádza z teoretických úvah o stabilnej populácii. Predpokladaná miera rastu populácie (celkový pohyb obyvateľstva) je 10 ‰ za rok.

Prognóza vývoja počtu obyvateľov do roku 2030

rok	2015	2020	2025	2030	2035
Sokolany	1 318	1 383	1 453	1 525	1 600

Pre porovnanie uvádzame prognózu demografického vývoja za okres Košice - okolie podľa „Prognózy vývoja obyvateľstva v okresoch SR do roku 2035“:

Okres Košice - okolie :

Rok 2015	124 888 obyvateľov
Rok 2020	130 151 obyvateľov
Rok 2025	134 460 obyvateľov
Rok 2030	138 552 obyvateľov
Rok 2035	142 570 obyvateľov

zmena 2015 - 2035 celkom: +17 682 obyvateľov (Ø ročný prírastok + 0,708%).

Ekonomická aktivita, zamestnanosť a pracovné príležitosti

Podľa SODB 2011 z celkového počtu 1267 obyvateľov obce tvorilo 601 ekonomicky aktívnych osôb, čo predstavuje 47,43 % z celkového počtu obyvateľov (okres Košice - okolie 46,99 %). Nezamestnaných ku dňu sčítania bolo 203 osôb. Za prácou odchádzalo 377 obyvateľov obce. Najviac ľudí odchádzalo za

prácou v oblasti výroby a spracovania kovov (73), nasledoval veľkoobchod (40), verejná správa (38) a pestovanie plodín a chov zvierat (34).

Ekonomická aktivita a zamestnanosť v roku 2011

Obec	Počet obyvateľov celkom	Počet ekonomicky aktívnych osôb		Počet nezamestnaných	
		celkom	% z celkového počtu obyvateľov	celkom	% z ekonomicky aktívnych obyvateľov
Sokoľany	1267	601	47,43	203	33,77

Zdroj: ŠÚ SR, vlastné výpočty

Podľa štatistických sledovaní ÚPSVaR okres Košice - okolie vykazoval v mesiaci jún 2016 16,01 %-nú mieru evidovanej nezamestnanosti, ktorá patrí k relatívne najvyšším na Slovensku. V Košickom kraji bola evidovaná v tomto období 13,15 % miera evidovanej nezamestnanosti.

Vývoj miery evidovanej nezamestnanosti

	jún 2013	jún 2014	jún 2015	jún 2016
okres Košice - okolie	20,07 %	20,09 %	17,99 %	16,01 %
Košický kraj	18,64 %	16,87 %	15,80 %	13,15 %

Zdroj: ÚPSVaR

Na základe „Prognózy vývoja obyvateľov v okresoch SR do roku 2035“ môžeme očakávať pre navrhované obdobie územného plánu - rok 2035 nárast poproduktívnej zložky populácie. Podľa už spomenutej prognózy za okres Košice – okolie v roku 2012 bol nárast celkových prírastkov obyvateľstva + 10,07, v roku 2035 to bude + 5,53 obyvateľov (na 1000 obyv.). Priemerný vek v roku 2012 bol 36,21, v roku 2035 sa zvýši na 41,76 rokov.

Napriek tomu, že okres Košice - okolie bude patriť k okresom s najvyšším populačným potenciálom nevyhne sa problémom, najmä pokiaľ ide o vysoké zastúpenie rómskeho obyvateľstva. Nízka vzdelanostná úroveň a slabá profesijná štruktúra môže priniesť problémy na trhu práce a v konečnom dôsledku sa môže prejaviť vysokou nezamestnanosťou a nižšou životnou úrovňou.

Domový a bytový fond

Domový a bytový fond sa podrobne sleduje počas sčítania obyvateľstva, domov a bytov. Ku dňu Sčítania obyvateľov domov a bytov zo dňa 21.mája 2011 bol v obci stav domového a bytového fondu:

Domový fond tvorilo v obci spolu 250 domov, z toho:

- trvale obývaných 234 domov,
- neobývaných 16 domov.

Trvalo obývané domy pozostávali z:

- 232 rodinných domov,
- 1 dom – iné budovy.

Neobývané domy boli prevažne z týchto dôvodov:

- 5 zmena vlastníkov,
- 10 nespôsobilé na bývanie,
- 1 z iných dôvodov.

Bytový fond tvorilo v obci spolu 253 bytov, z ktorých bolo 237 obývaných:

- 13 vlastných bytov v bytových domoch,
- 210 bytov vo vlast. rodinných domoch,

- 6 iné byty.

Vývoj počtu trvale obývaných bytov v rokoch 1970 - 2011

Rok sčítania	1970	1980	1991	2001	2011
Počet trvale obývaných bytov	193	207	213	227	253
Prírastok bytov	+ 14	+ 6	+ 14	+ 26	
Počet bytov/1 000 obyv.	181,90	206,38	224,68	210,18	199,68
Okres Košice - okolie	220,60	243,30	261,00	251,80	247,10
Košický kraj	247,60	273,60	297,90	296,80	295,60
SR			370,00	353,50	321,30

Zdroj: ŠÚ SR, vlastné výpočty

Z rozboru základných charakteristík bytového fondu obce Sokolany, možno konštatovať, že počas sledovaného obdobia dochádzalo k nárastu bytového fondu. V roku 2011 došlo k nárastu o 26 bytov. Ukazovateľ počtu bytov/1 000 obyvateľov ako aj obložnosť je nepriaznivo pod okresným a krajským priemerom.

Vývoj obložnosti v rokoch 1970 – 2011

Rok sčítania	1970	1980	1991	2001	2011
Obložnosť (obyv./byt)	5,50	4,84	4,45	4,76	5,00
Okres Košice - okolie	4,53	4,11	3,83	3,97	4,04
Košický kraj	4,04	3,65	3,36	3,37	3,38
SR				2,83	3,11

Zdroj: ŠÚ SR, vlastné výpočty

Podľa veľkosti obytnej plochy prevládajú s rozlohou 40 -80 m² (122 bytov).

Trvale obývané domy podľa obdobia výstavby

Obec	Do roku 1945	1946-1990	1991-2000	2001 a viac
Sokolany	21	172	20	14

Prognóza vývoja bytového fondu v obci Sokolany

Pri stanovení výhľadových počtov bytov sa vychádzalo z predpokladaného vývoja počtu obyvateľov s cieľom dosiahnuť kvalitatívnu úroveň bývania v obci z roku 2011 a vyššiu, t.j. zvýšiť počet bytov na 1000 obyvateľov a znížiť obložnosť.

Vo vzťahu k prognóze vývoja obyvateľstva a potrebám rozvoja bytovej výstavby v obci je potrebné sa zamerať na obnovu jestvujúceho bytového fondu. Zvýšenie kvality a modernizáciu bytového fondu ale uvažovať aj s výstavbu nových bytov. Rozvoj bývania navrhnuť tak, aby v roku 2035 pri predpokladanom zvýšení počtu obyvateľov na 1 600 boli dosiahnuté ukazovatele:

- počet obyvateľov na jeden byt 3,60,
- počet bytov na 1000 obyvateľov 277,80,

čo je odporúčaná hodnota pre okres Košice - okolie v roku 2025 (Zmeny a doplnky ÚPN-VÚC Košický kraj, 2014).

To znamená:

- pre predpokladaný nárast obyvateľov o 333 do roku 2035 (od roku 2011) je potrebných **cca 92 bytových jednotiek (RD)**,
- ak by sme chceli dosiahnuť ukazovateľ obložnosti 3,60 obyv./byt pre celkový počet obyvateľov 1600 v roku 2035 je potrebné navrhnuť a pripraviť územie pre výstavbu nových bytov a rekonštrukciu jestvujúceho bytového fondu na celkový počet cca 445 bytových jednotiek (RD) v obci (445 b.j. návrh rok 2035 – 253 b.j. počet bytov celkom v roku 2011 = **192 b.j.**)

8. Požiadavky na riešenie bývania

V územnom pláne obce je potrebné

- rozvoj bývania navrhnuť tak, aby sa v roku 2035 pri predpokladanom znižovaní obľožnosti zvýšil počet obyvateľov na 1 492, t.z. v roku 2035 uvažovať s prírastkom spolu 50 - 70 nových bytov
- uvažovať s rekonštrukciou existujúceho bytového fondu RD a bytových domov
- navrhnuť využitie prieluk
- navrhnuť funkčné využitie nezastavaných a nevyužívaných plôch v zastavanom území obce
- navrhnuť funkčné a priestorové regulatívy pre existujúce a navrhované obytné plochy
- bytovú výstavbu riešiť tak, aby nebola ovplyvňovaná hlukom a zápachom z okolitých prevádzok.

9. Požiadavky na urbanistickú kompozíciu obce

V územnom pláne obce je potrebné

- rešpektovať založenú urbanistickú štruktúru obce a základnú dopravnú kostru
- plošne vymedziť centrum obce a navrhnuť jeho revitalizáciu
- zachovať historický pôdorys a historicky cenné objekty
- návrh zástavby mimo súčasne zastavané územie obce riešiť s priestorovými a funkčnými väzbami na súčasnú urbanistickú štruktúru sídla
- dotvoriť kompozíciu zástavby obce, riešiť funkčné a priestorové závady
- zachovať plošný rozsah existujúcej verejnej zelene a určiť nezastavateľné plochy
- dotvoriť väzby na krajinu dobudovaním a obnovou existujúcej stromovej a krovitej zelene.

10. Požiadavky na ochranu kultúrneho dedičstva

Na riešenom území sa nachádzajú nasledovné nehnuteľné Národné kultúrne pamiatky evidované v ÚZPF SR:

- kúria baroková z druhej pol. 18. st., prestavaná v 1. pol. 19. stor.
- dom správcu bol postavený zač. 19. st.; prízemná deväťosová bloková, v dispozícii dvojtraktová budova s trojosovým stredným rizalitom na hlavnom priečelí;
- kostol ružencovej P. Márie bol postavený v 13. st.;
- náhrobná kaplnka sv. Kríža empírová z 1. Pol. 19. St.; je to menšia štvorcová stavba s úzkym vstupným priestorom, rozšíreným po bokoch polkruhovými výklenkami; v kaplnke je niekoľko obrazov z 18. St., pochádzajúce z z býv. barokového zariadenia miestneho kostola – immaculata.

Archeologické lokality

Archeologický ústav SAV v Nitre eviduje viaceré archeologické lokality. Intravilán obce bol osídlený od stredoveku. Je pravdepodobné, že pri zemných prácach súvisiacich so stavebnou činnosťou budú zistené pozitívne nálezy, resp. archeologické situácie.

V územnom pláne obce je potrebné

- rešpektovať národné kultúrne pamiatky
- rešpektovať zákon č. 49/2002 (o ochrane pamiatkového fondu v znení neskorších predpisov - „pamiatkový zákon“)

- odporučiť v zmysle § 14 zákona č. 49/2002 zaradenie najcennejších objektov, ktoré nie sú národnými kultúrnymi pamiatkami, do evidencie pamätihodností a navrhnúť ich obnovu
- do záväznej časti územného plánu zapracovať podmienku: stavebník/investor v každej etape stavby vyžadujúcej si zemné práce si od Krajského pamiatkového úradu Košice už v stupni územného konania vyžiada (v zmysle stavebného zákona) stanovisko k plánovanej stavebnej akcii vo vzťahu k možnosti narušenia archeologických nálezísk (o nevyhnutnosti vykonať záchranný výskum rozhoduje Krajský pamiatkový úrad Košice)
- do záväznej časti uviesť povinnosť v prípade výskytu náhodného archeologického nálezu mimo povolenej stavby postupovať podľa § 40 pamiatkového zákona; nález ponechať bez zmeny na mieste a ihneď nahlásiť na Krajský pamiatkový úrad Košice
- národné kultúrne pamiatky, evidované v Ústrednom zozname pamiatkového fondu vyznačiť v grafickej časti územnoplánovacej dokumentácie.

11. Požiadavky na riešenie občianskeho vybavenia

Štruktúra a kapacity občianskeho vybavenia zodpovedajú potrebe obyvateľov.

Školské a predškolské zariadenia

V obci sa nachádza štvortriedna ZŠ pre 1. stupeň, ktorú navštevuje 58 detí. Školu využíva aj obec Bočiar. Jedna trieda je špeciálna. Zamestnaných je 7 osôb. 2. stupeň ZŠ je zabezpečený v Haniske a Košiciach – odchádza cca 50 detí. Najbližšia ZUŠ je v Čani a Valalikoch a stredné a vysoké školy sú v Košiciach. V centre obce je umiestnená jednotriedna MŠ pre 20 detí s kuchyňou a jedálňou, slúžiacou aj pre ZŠ. Škôlku využíva aj obec Bočiar. Sú tu zamestnané 4 osoby.

Kultúra a osвета

Kultúrny dom má samostatný prevádzkový celok kultúry a pozostáva zo spoloč. sály o kapacite 150 miest s kuchynkou a jednej klubovne. Súčasťou KD je aj miestna knižnica s 2000 zv (1 občasný pracovník). Vyššie vybavenie je v Haniske a v Košiciach. V obci pôsobí folklórny súbor. Dominujúca rím. kat. cirkev má vyhovujúci filiálny kostol v obci. Farnosť je v Haniske. Grécko-katolícka cirkev má farnosť a kostol v Belži.

Telovýchova a šport

V obci je trávnaté futbalové ihrisko s tribúnou a soc. zázemím – šatne, WC, posilňovňa. Na okraji areálu je tenisový kurt. Stav je vyhovujúci.

Zdravotníctvo

V obci sa nenachádza žiadne zdravotné zariadenie. Najbližšia ObZS je v Haniske. Vyššie vybavenie je v Košiciach. Systém vyhovuje.

Sociálna starostlivosť

V obci sa nenachádza žiadne zariadenie pre sociálnu starostlivosť. Opatrovateľská služba pod OcÚ sa stará o viacerých dôchodcov. Pre klub dôchodcov sa využíva Obecný dom. Najbližšie vybavenie je v Košiciach.

Administratíva

Budova kultúrneho domu, v ktorom sa nachádza kultúrna sála, knižnica a obecný úrad. OcÚ zamestnáva 4 pracovníkov. Zasadacia má kapacitu 25 miest. Spoločný obecný úrad je v Čani a matrika v Haniske. Slovenská Pošta sídli v prenajatých priestoroch predajne potravín. Počet zamestnancov 1.

Ostatné

Dobrovoľný hasičský zbor v obci má 16 členov. Ochrana spadá pod OR HaZZ Košice – okolie. Najbližšia HS je v Čani, Košiciach a Šaci. Hasičská zbrojnica je súčasťou Obecného domu a vyhovuje. Kapacita cintorína vyhovuje. Dom rozlúčky má kapacitu 100 miest a jedno chladiarenské zariadenie - vyhovuje.

Ostatné komerčné zariadenia

V k.ú. sú nasledovné komerčné služby:

- predajňa zmiešaného tovaru EMA (1 pracovník)
- pohostinstvo Lara – 30 stol. a predajňa potravín (1+1 pracovník)
- bar U Nata – 50 stol., predajňa potravín a kaderníctvo (4 pracovníci)
- bar U Šeba – 30 stol. (1 pracovník)

Pri vstupe do obce je v bývalom kaštieli administratívna budova fy Intocas s ubytovaním - a viacúčelovou sálou – 23 miest (4 pracovníci).

V územnom pláne obce je potrebné

- zachovať existujúce plochy občianskej vybavenosti
- pri zohľadnení nárastu počtu obyvateľov uvažovať s novými plochami pre umiestnenie adekvátnej občianskej vybavenosti a ďalších funkčných plôch súvisiacich s rozvojom obce
- preveriť možnosť zmeny funkčného využitia monofunkčných výrobných plôch na zmiešané územie s občianskou vybavenosťou

12. Požiadavky na riešenie hospodárskych aktivít

Poľnohospodárska výroba

Poľnohospodárska výroba je sústredená v HD Sokolany, spadajúci pod Agro-Valaliky, a.s. Je lokalizovaný východne od obce s OP 300 m a orientovaný na rastlinnú a živočíšnu výrobu - chov býkov - 20 ks. Zamestnaných je cca 10 pracovníkov. Zámerom je prebudovať dvor na STS. Pôdu obhospodarujú aj SHR.

Hydromelioračné zariadenia v správe š.p. sa v k. ú. obce nenachádzajú.

Lesné pozemky sú v k.ú. zastúpené v malom rozsahu. Obhospodarujú ich Lesy mesta Košice.

Priemyselná výroba

Súčasťou riešeného územia je časť rozsiahleho hutníckeho areálu U.S. Steel Košice, kde sa nachádzajú aj nasledovné ekonomické subjekty: Vulkmont a.s. Košice, Canessa Slovakia s.r.o., Obal – servis a.s. Košice, BT system s.r.o. Košice, Taylor – Wharton Slovakia s.r.o., U.S. Steel services s.r.o., Marada real estates a.s. Košice, Eurocast Košice, Progres trading Trebišov, Centrálné prekladisko rúd USS. Dlhodobo zamestnávajú cca 14 tis. osôb.

Východne od tohto územia sa nachádza skladovo – výrobná zóna pozostávajúca z nasledovných subjektov:

- časť areálu na rozšírenie Útulku pre opustené zvieratá (predpoklad 5 pracovníkov)
- nefunkčný areál bývalého skleníkového hospodárstva,
- vstupná brána č. 4 do areálu USS
- Messer príprava technických plynov (11 pracovníci)
 - Kovoinvest - výkup železného šrotu a farebných kovov (3 pracovníci),
 - Fe-Markt s.r.o.- autorizovaný zber a spracovanie starých vozidiel (3 pracovníci),
- Vodné hospodárstvo USS – ČS, výbehový úsek TSP (4 pracovníci),
- Kovošrot (2 pracovníci),

- Locker – zber oceľ. odpadu a šrotu, papiera a farebných kovov (5 pracovníci),
- HSM Slowakei s.r.o. (17 pracovníci),
- časť pripravovaného Industrial parku Košice – Šaca fy Ingos a.s. Poprad (predpoklad 500 pracovníkov)
- Variakov - zámočníctvo (10 pracovníci),
 - BauTechnik - zámočníctvo (9 pracovníci),
 - Corewire – pogumovanie kovov (5 pracovníci),
 - Teledat s.r.o. (4 pracovníci),
 - Steel Slovakia a.s. distribúcia a delenie betón ocele (6 pracovníci)
- Betonáreň VSH a.s. (5 pracovníci),
- BČS (2 pracovníci).

V rámci tejto zóny je Industrial park Košice - Šaca rozčlenený na dve etapy.

Samostatnou skladovo - dopravnou zónou je aj priestor južne od železníc pozostávajúca z časti Interport areálu (10 pracovníci) a už uvedeného v areáli USS - Centrálného prekladiska rúd.

V záujmovom území obce sú priemyselný park Bočiar, časť areálu Zan Zi a výrobné zámkovej dlažby – v súč. nefunkčný, A.Metal, s.r.o. - výkup farebných kovov a zber šrotu a areál SPP.

V obci sú rozvinuté remeselné živnosti – stolár, doprava a obchod s celkovým počet 5 zamestn.

Komerčné služby a obchod

V k.ú. sú nasledovné komerčné služby:

- predajňa zmiešaného tovaru EMA (1 pracovník)
- pohostinstvo Lara – 30 stol. a predajňa potravín (1+1 pracovník)
- bar U Nata – 50 stol., predajňa potravín a kaderníctvo (4 pracovníci)
- bar U Šeba – 30 stol. (1 pracovník)

Pri vstupe do obce je v bývalom kaštieli administratívna budova fy Intocas s ubytovaním - a vicúčelovou sálou – 23 miest (4 pracovníci).

V územnom pláne obce je potrebné

- rešpektovať a dotvoriť časť rozsiahleho hutníckeho areálu U.S. Steel Košice a skladovo – výrobnéj zóny
- zohľadniť plánovaný Globálny industriálny park terminál kombinovanej dopravy
- HD dvor Sokolany navrhnuť na polyfunkčné využitie nevyžadujúce ochranné pásmo
- riešiť pohľadovo exponované a neestetické priestory
- zohľadniť pôvodný priemyselný charakter územia
- v prípade umiestnenia nových výrobných prevádzok, musí byť vykonané hodnotenie dopadov na verejné zdravie.

13. Požiadavky na riešenie športu, rekreácie a kúpeľníctva

Obec je súčasťou rekreačného územného celku č. 5 Hornádska kotlina - regionálneho významu. Územie je vhodné pre krátkodobé rekreačné, prevažne letné využitie na báze cykloturistiky a mototuristiky. Význam obce z hľadiska krajinných a ekologických hodnôt nie je vysoký, tomu zodpovedá aj krytie štruktúrou a kapacitou lôžok, stoličiek a ostatného turistického vybavenia.

Denná rekreácia obyvateľov sa uskutočňuje na športovo-rekreačných plochách v obci – futbalové a tenisové ihrisko a prechádzky v okolí. Koncom týždňová rekreácia sa uskutočňuje v širšom priestore mesta Košice a Košického kraja. Priemerná denná návštevnosť je v lete/zime 20/0 osôb.

V územnom pláne obce je potrebné

- zdokumentovať potenciál cestovného ruchu a navrhnúť jeho využitie
- v rámci širších vzťahov zdokumentovať väzby obce na rekreačné priestory a aktivity v záujmovom území a meste Košice
- navrhnúť cyklotrasy, ktoré prepoja obec s mestom Košice a so susednými obcami
- dotvoriť športovo-rekreačný areál v obci

14. Požiadavky na obnovu, prestavbu a asanáciu

V ÚPN obce je potrebné vymedziť plochy pre obnovu a prestavbu.

15. Požiadavky na riešenie rozvoja dopravy

Širšie dopravné vzťahy

Zastavaným územím obce Sokoľany vedie trasa cesty III/3318, ktorá sa na nadradenú cestnú sieť napája sieťou ciest III. triedy - západne sa cestou III/3401 so smerom Ludvíkov Dvor – Haniska napája na cestu I/19, ktorá je hlavnou európskou cestou E50 v trase Bratislava-Košice-Michalovce-štatná hranica SR/UA a je zaradená do siete transeurópskych magistral „TEM“ úsek TEM 4. Súbežne s trasou I/19 je trasa rýchlostnej cesty R2. Trasa cesty R2 je v Šaci navrhovaná na napojenie na I/19 mimoúrovňovou križovatkou, ďalšie mimoúrovňové napojenie R2 je pri US.Steel na cestu III/3401 a na I/17 južne od MČ Šebastovce. Po výstavbe R2 bude cesta I/19 plniť funkciu súbežnej cesty k ceste R2. Trasa R2 je v súčasnosti v štádiu posudzovania vplyvov na životné prostredie. Dostavbou východného obchvatu mesta Košice, ktorý bude tvorený rýchlostnou cestou R2,R4, bude sieť rýchlostných ciest napojená na diaľnicu D1 v úseku Budimír - Bidovce. Tento úsek D1 je v realizácii.

Východne je cez obec Haniska cestou III/3401 obec napojená na cestu I/17 Košice-Milhošť-štatná hranica SR/MR. Cesta I/17 je radená do kategórie ciest vedľajšieho európskeho významu s označením E 71.

V štádiu projektu pre vydanie stavebného povolenia je rýchlostná cesta R4. Po výstavbe R4 bude cesta I/17 plniť funkciu súbežnej cesty R4, pre jazdu pomaly idúcich vozidiel. V úseku záujmového územia obce Sokoľany je R4 vedená územím medzi obcami Sokoľany a Haniska.

V prípade rozvoja priemyselného územia vo väzbe na Sokoľany, na lokalitu Bočiar a pri postupnej prestavbe areálov US.Steel v nadväznosti na cestu Ludvíkov Dvor – Haniska, je predpoklad zmeny intenzity dopravnej situácie na cestách III. triedy. Podmienkou pre rozvoj priemyslu v záujmovom území Bočiar, ktorý je v priamom dotyku so zastavaným územím obce Sokoľany je dostavba nadradenej dopravnej infraštruktúry.

Železničná doprava

V severnej časti riešeného územia je terminál kombinovanej dopravy Interport s priľahlými železničnými traťami:

- železničná širokorozchodná trať štatná hranica s UR – Maťovce – Haniska pri Košiciach je jednokoľajová a elektrifikovaná. Trať je využívaná len na nákladnú dopravu a to v rozhodujúcej miere pre dovoz surovín zo štátov SNŠ. Jej výhľadové vyššie využitie pre vývoz tovarov sa dá predpokladať ako dôsledok rozvoja voľného colného pásma v lokalite Bočiar a Interportu. Na trati je potrebná modernizácia zabezpečovacieho zariadenia
- železničná trať štatná hranica s UR – Čierna nad Tisou – Košice – Žilina tvorí západovýchodnú dopravnú os Košického kraja s celoštátnym a medzinárodným významom. Je súčasťou

európskeho koridoru č.V (C-E 40) a je zaradená do dohody AGTC a AGC. Z nej je zavlečkovaný USS a niektoré areály výrobné – skladovej zóny východne od neho.

V polohe južne od terminálu Interportu je projektovo pripravovaný verejný terminál kombinovanej dopravy Železníc SR a projekt Globálneho industriálneho parku. Pre jeho potreby vymedzená plocha v rozsahu cca 130 ha v severnej časti územia vo väzbe na železničnú trať normálneho a širokého rozchodu.

Tieto pripravované zámery podstatne ovplyvnia dopravnú situáciu na existujúcej sieti ciest III. triedy. Z toho dôvodu podmienkou pre realizáciu zámeru je výstavba nadradenej cestnej siete rýchlostných ciest R2 a R4 nadregionálneho a európskeho významu.

Letecká doprava

Severne od katastrálneho územia obce Sokoľany je medzinárodné letisko Košice, ktorého moderný energetický systém, svetelné zabezpečenie, monitorovacie a navigačné systémy ho zaraďujú do II. kategórie ICAO, ako verejné letisko s medzinárodným významom.

Východne od HD na rozhraní k.ú. je lokalizované letisko Haniska pre poľnohospodárske účely, so svojim OP.

Charakteristika komunikačnej siete

Zastavaným územím obce Sokoľany vedie cesta III/3318, ktorá sa pri obci Haniska napája na cestu III/3401, ktorá sa vo východnej polohe napája na cestu I/17 a v západnej polohe pri Ludvikovom Dvore na cestu I/19. Tieto dve križovatky ciest III. triedy s cestami I. triedy sú zrealizované úrovňovo:

- križovatka III/3401 s I/19 pri Ludvikovom Dvore v čase špičkovej intenzity dopravy na I/19 znemožňuje výjazd kamiónovej dopravy zo zadných brán areálu US.S.Steel,
- križovatka III/3401 s I/17 a cestou III. triedy do smeru Čaña je jedna z najnehodovejších križovatiek z dôvodu rozľahlosti križovatky a neprimeraných rýchlostí na ceste I/17.

Cesta III/3401 Ludvíkov Dvor – Haniska dopravne sprístupňuje jednotlivé areály US.S.Steel.

Cesta je vybudovaná kategórie C 9,5/60. Pozdĺž cesty parkujú kamióny, čakajúce na odbavenie pred vstupnými bránami. Vozidlá vytvárajú súvislú kolónu bez možnosti zaradenia sa vozidiel predbiehajúcich kolónu. Na ceste III/3401 je jednostranne postavená ČS PHM MOGUL, a obojstranne sú pri ČS zrealizované autobusové zastávky SAD.

Cesta prechádzajúca obcou Sokoľany a obcou Bočiar sa napája cez obec Veľká Ida na cestu I/19 v MČ Šaca. Cesta je vedená popri suchej halde US.S.Steel, úrovňovo križuje železničnú trať č.160 Košice – Zvolen a prechádza cez zastavané územie obce V. Ida.

Na cestách III. triedy nie sú známe údaje o intenzite dopravy z Celoštátneho profilového sčítania. Pri spracovávaní prieskumu na komunikačnej sieti v obci bola zistená značná intenzita dopravy s častým prejazdom kamiónovej dopravy.

Cesta III/3318 prechádzajúca obcou Sokoľany v zastavanom území plní funkciu zbernej komunikácie funkčnej triedy B2, ktorá je v zastavanom území vybudovaná kategórie MZ 8,0/50 a v extraviláne kategórie C 7,5/60. Pozdĺž cesty je v obci jednostranne vedený peší chodník, ktorý je v starej časti zástavby vybudovaný ako asfaltový a od kostola do smeru Bočiar je vybudovaný ako dláždený. Po opačnej strane vozovky ako je chodník je v líniovom páse zelene vybudovaný otvorený odvodňovací rigol.

Sieť ostatných miestnych komunikácií je vybudovaná v smere sever-juh so slepým ukončením ulíc, ktoré prechádzajú do ciest poľného charakteru. Cesty sú vybudované s premenlivou nedostatočnou šírkou vozovky od cca 4,0 až 5,0m, s asfaltovým povrchom v zlom technickom stave. V zmysle STN 73 6110 radíme cesty do funkčnej triedy C3, kategórie MO 5,5/30 (red. MO 6,5/30). Niektoré cesty majú charakter jednosmerných ciest so šírkou vozovky cca 3,0m. Tieto cesty radíme do funkčnej triedy C3 kategórie MOK 3,75/30 – ide o jednopruhovú obojsmernú komunikáciu s krajnicami s obmedzením do

100m. Pozdĺž ciest nie sú vybudované pešie chodníky. Šírka uličného priestoru umožňuje rozšírenie ciest podľa STN 73 6110.

Pri zhodnotení trasy ciest III. triedy a miestnych komunikácií boli prieskumom zistené tieto dopravné závady:

- nepostačujúci a neprehľadný polomer smerového oblúka v centre obce, kde je sústredená občianska vybavenosť bez zriadených parkovacích plôch,
- nedostatočný rozhľad pri výjazde z miestnych ciest na cestu III/3318. V rozhľadových poliach križovatiek je vzrastlá zeleň a neprehľadné oplotenie pozemkov rodinných domov,
- na obojstrannej autobusovej zastávke SAD nie sú vybudované samostatné zastavovacie pruhy.

Pešia a cyklistická doprava

V obci je jednostranne vybudovaný peší chodník pozdĺž zbernej komunikácie. Chodník je čiastočne vybudovaný s asfaltovým povrchom nepostačujúcej šírky cca 1,0m. V ostatnej časti zástavby v úseku od kostola po koniec obce v smere na Bočiar je dláždený chodník šírky 1,5m. Od vozovky zbernej komunikácie sú chodníky oddelené líniovým pásom zelene. V severnej polohe obce pri rómskej osade je zrealizovaný most pre peších vedúci cez vodný tok. Samostatné cyklistické chodníky v obci nie sú vybudované.

Statická doprava

V obci sú vybudované tieto spevnené plochy, ktoré sú využívané na parkovanie a odstavovanie vozidiel:

- pri objekte Doškoľovacieho strediska	10 státí
- parkovanie na rozšírenej ploche pri objekte potravín	cca 3 státia
- pri kostole rozšírená spevnená plocha	cca 5 státí
- pri futbalovom ihrisku	cca 10 státí.

Iné parkovacie a garážové státa v obci nie sú vybudované na parkovanie sa využívajú miestne komunikácie a pridružený uličný priestor. Pociťovaný nedostatok statickej dopravy je v centre obce pri kostole a pošte v križovatke miestnej komunikácie s cestou III. triedy s malým polomerom smerového oblúka. Pozdĺž miestnych obslužných ciest nepostačujúcich širok vozovky parkujú vozidlá pozdĺžne a bránia cestnej premávke. Garážové státa v rodinnej zástavbe sa budujú individuálne podľa potreby na vlastných pozemkoch.

Osobná hromadná doprava

Obec Sokoľany je na sieť autobusovej a železničnej hromadnej dopravy napojená prímestskou linkou SAD č. 802420 so smerom Košice – Haniska – Bočiar. V obci sú zriadené dva páry autobusových zastávok s označením: Sokoľany čakáreň, č.d.167. Autobusová zastávka čakáreň je situovaná k mostnému objektu s vodným tokom, obojstranne je zrealizované rozšírenie cesty III. triedy pre možnosť zastavovania autobusov mimo jazdného pruhu vozovky. Obojstranne je osadený prístrešok pre cestujúcich. Na zastávke s označením č.d.167 nie sú vybudované samostatné zastavovacie pruhy. Autobusy zastavujú na vozovke cesty. Obojstranne sú osadené prístrešky pre cestujúcich. Obec je obsluhovaná 20 spojmi + 6 žiackymi spojmi za priemerný pracovný deň v oboch smeroch.

Ochranné pásma a hluk od cestnej, železničnej a leteckej dopravy

Ochranné pásma dopravy sú v k.ú. nasledovné:

- pripravované rýchlostné cesty R4 a R2 – 100 od osi príľahlého jazdného pásu cesty budovanej ako rýchlostná komunikácia,
 - cesty III. triedy – 20 m od osi vozovky mimo zastavané územie
 - miestne komunikácie I. a II. triedy - 15 metrov od osi vozovky
 - pri celoštátnej dráhe a pri regionálnej dráhe - 60 m od osi krajnej koľaje, najmenej však 30 m od hranice obvodu dráhy,

Výškové a technické obmedzenia letiska Košice – sú stanovené Rozhodnutím Leteckého úradu č. 313-477-OP/2001-2116 z r.2001a týkajú sa výškových obmedzení. Z vyhlásených OP letiska vyplývajú

obmedzenia kuželovej prekážkovej plochy (1:25) s výškovým obmedzením 340 - 465 m n.m. B.p.v.; Nad túto výšku je zakázané umiestňovať stavby a zariadenia bez predchádzajúceho súhlasu DÚ SR.

DÚ SR povoľuje v OP letiska nasledovné:

- stavby vysoké 100 m a viac nad terénom
- stavby vysoké 30 m a viac umiestnené na prírodných a umelých vyvýšeninách, ktoré vyčnievajú 100m a viac nad okolitú krajinu
- zariadenia, ktoré môžu rušiť funkciu leteckých palubných prístrojov a leteckých pozemných zariadení (priemysel, 110 kV a viac, energet. zariadenia a vysielacie stanice a pod.)
- zariadenia, ktoré môžu ohroziť let lietadiel (generovanie, alebo zosilňovanie elektromagnetického žiarenia, klamlivé svetlá a silné svetelné zdroje

Východiskovým podkladom pre výpočet hluku je intenzita dopravy zo sčítania dopravy. Na ceste III. triedy nebolo prevedené sčítanie dopravy, nie je teda možné vyhodnotiť vplyv hluku od automobilovej dopravy na životné prostredie. Je však predpoklad, že intenzita dopravy bude narastať a najvyššia prípustná hluková hladina pozdĺž základnej komunikačnej siete presiahne hodnotu 40 - 60 dB(A), ktorá stanovená Vyhl. MZ SR č. 549/2007 Z.z..

Hluk zo železničnej dopravy nebol vypočítaný, nakoľko nie sú v jej blízkosti chránené územia.

Hluk z oboch letísk nebol vypočítaný, nakoľko Letisko Košice má vypracovanú hlukovú štúdiu dopadov na okolité územie. Z nej vyplýva, že celé k.ú. zasahuje izofona 40 dB(A) a izofona 60 dB(A) väčšiu časť k.ú. a SZ zastavanú časť obce. V prípade predĺženia vzletovej dráhy, alebo vybudovania paralelnej dráhy sa situácia zhorší.

V územnom pláne obce je potrebné

- spracovať samostatný výkres riešenia dopravy s vyznačením dopravných trás, zariadení a ich parametrov v zmysle uvedených požiadaviek
- navrhnuť riešenie dopravných závad v obci
- rešpektovať nadradenú ÚPD Košického kraja a dopravné verejnoprospešné stavby týkajúce sa k.ú. obce
- rešpektovať existujúcu železničnú trať, jej modernizáciu a dodržať ochranné pásma dráh podľa zákona č. 513/2009 Z. z. o dráhach a o zmene a doplnení niektorých zákonov
- rešpektovať pripravované stavby dopravnej infraštruktúry a ich trasovanie
- pri návrhu jednotlivých lokalít v blízkosti komunikácií a železničných tratí je nevyhnutné posúdiť nepriaznivé vplyvy z dopravy a dodržať pásmo hygienickej ochrany pred hlukom a negatívnymi vplyvmi dopravy v zmysle vyhlášky MZ SR č. 549/2007 Z. z.
- mimo zastavaného územia rezervovať koridor pre výhľadové šírkové usporiadanie cesty III. triedy v kategórii C 7,5/70 v zmysle STN 73 6101
- v zastavanom území rešpektovať výhľadové šírkové usporiadanie cesty III. triedy v kategórii MZ 8,5/50, a MZ 8,0/50 vo funkčnej triede B3 v zmysle STN 73 6110
- dopravné napojenia navrhovaných lokalít riešiť systémom obslužných komunikácií a ich následným napojením na cesty a miestne komunikácie vyššieho dopravného významu, v súlade s platnými STN a TP;
- vyznačiť body navrhovaného dopravného napojenia schematicky (bez určenia typu a tvaru križovatky)

- vyznačiť hranice ochranného pásma ciest mimo sídelného útvaru obce označeného dopravnou značkou, označujúcou začiatok a koniec obce v zmysle Zákona č. 135/1961 Zb. v znení jeho neskorších predpisov;
- pri návrhu nových lokalít pre bývanie a vybavenosť v blízkosti ciest I. a III. triedy posúdiť nepriaznivé vplyvy z dopravy a vyznačiť pásma prípustných hladín hluku v zmysle Vyhlášky MZ SR č. 549/2007 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o prípustných hodnotách z hluku, infrazvuku a vibrácií a o požiadavkách na objektivizáciu hluku, infrazvuku a vibrácií v životnom prostredí v znení neskorších zmien a predpisov
- hranice navrhovaného zastavaného územia musia rešpektovať ochranné pásma ciest I. a III. triedy a pásma prípustných hladín hluku. Umiestnenie zástavby v ochrannom pásme a v pásmach s prekročenou prípustnou hladinou hluku je nevhodné
- vypracovať návrh statickej dopravy v zmysle STN 73 6110
- návrh dopravnej siete územia riešiť v zmysle vyváženého rozvoja všetkých druhov dopravy s posunom k tým, ktoré sú trvalo udržateľne a šetriace životné prostredie (verejná doprava a nemotorová doprava)
- navrhnuť umiestnenie zastávok hromadnej dopravy a vyznačiť ich pešiu dostupnosť
- cyklistické a pešie trasy navrhnuť a vyznačiť i v širších súvislostiach k príľahlému územiu
- ich šírkové usporiadanie je potrebné navrhnuť v zmysle STN 73 6110 pozdĺž cestných komunikácií (MDVRR SR odporúča zabezpečiť aj parkovacie plochy pre bicykle s určeným minimálnym percentuálnym počtom miest z kapacity parkoviska pre motorové vozidlá, napr. parkovacie plochy pre bicykle s počtom miest do 20% kapacity parkoviska pre motorové vozidlá stanovenej pre príslušné zariadenie STN 73 6110)
- pri návrhu cyklistickej a pešej dopravy vytvárať vzájomne prepojenú sieť, ktorá zabezpečí možnosť plynulého a bezpečného pohybu chodcov a cyklistov
- realizovať opatrenia na zníženie hlučnosti a koncentrácie aerosólov z dopravy, napr. výsadbou zelene.

16. Požiadavky na riešenie vodného hospodárstva

Zásobovanie pitnou vodou

Sokoľany majú vybudovaný obecný vodovod, ktorý je v majetku a v správe obce. Pitnú vodu odoberá obec z vodovodu US Steel. Zdrojom pitnej vody sú studne a úpravňa vody USS v obci Gyňov pri Hornáde. Voda do obce je dodávaná cez prípojku od tlakového potrubia vedeného do podniku USS pri severnom okraji obce. Akumuláciu vody pre prípad požiaru v obci zabezpečujú vodojemy vybudované na vodovode USS.

Spôsob zásobovania obce

Zásobovacie potrubie DN 160 PVC odbočujúce od tlakového potrubia USS, privádza vodu, v dĺžke 1100 m, do stredu obce pod tlakom. V strede obce sa rozvetvuje do všetkých ulíc. Vodovod bol vybudovaný v rokoch 1990 – 91 a ako 18 ročný je v dobrom prevádzkovom stave.

Napojenosť obyvateľov a ročné odbery vody:

Rok	2001	2005	2008	Ukazovateľ
Počet obyvateľov obce	1064	1140	1200	
z toho napojení na vodovod	800	920	989	82% obyvateľov
voda od USS (m ³)	36 728	38 025	37 079	
voda fakturovaná (m ³)	35 130	37 325	36 200	

Cez intravilán obce je vedená hlavná kanalizačná stoka DN 1 600 z podniku US Steel vyústená do preloženého koryta potoka pod obcou. Pôvodné koryto a údolie potoka tvoria skládku kalov.

Odčlenené časti

Odvádzanie a znečisťovanie odpadových vôd z celého územia USS, vrátane CPR a Interportu je riešené jednotnou kanalizáciou vytvárajúcou sieť zberačov a stôk pokrývajúcou celý areál podniku a vyústenou do podnikovej ČOV umiestnenej v Sokolanoch.

Niektoré podnikateľské aktivity na ploche medzi plotom USS a cestou do Hanisky nemajú vybudovanú kanalizáciu. Jedná sa prevažne o plochy a sklady vybavené mobilnými unimobunkami malých kancelárií so suchými záchodmi. Budovy a BČS sú vybavené žumpami, ktoré sa vyvážajú na ČOV – Čaňa. Areály HSM, Locker a Messer sú napojené na kanaliz. systém USS. Plánovaná priemyselná zóna bude mať vybudovanú kanalizáciu zapojenú do kanalizačného systému USS.

Vodné toky a odtokové pomery

Katastrálne územie obce Sokolany leží v základnom povodí potoka Sartoš, ktoré je súčasťou hlavného povodia rieky Hornád. Riešeným územím preteká vodohospodársky významný tok Sokoliansky potok. Ústi 10 km od Sokolian do potoka Sartoš, ktorý vteká do Hornádu na území Maďarska. Tok má málo vody, tečie pomaly v prirodzene vymytenom koryte, zarastá vodomilnou vegetáciou. Cez obec preteká v rozmernom koryte, upravenom a spevnenom ako odľahčovacie koryto, na odvedenie povrchových dažďových vôd z územia USS. Pod obcou je tok preložený tak, aby obtekal skládku kalov, sedimentačnú nádrž a čističku odpadových vôd (ČOV). Pod ČOV sa potok vracia do pôvodného koryta. Ďalej tečie prírodným korytom až po ústie do potoka Sartoš pri št. hranici s Maďarskom. Nad obcou, pri areále USS, je vybudovaný odľahčovací objekt kanalizácie USS s rozmerným odľahčovacím korytom. Koryto je dimenzované na maximálne množstvo dažďových vôd z celého 700 hektárového územia USS. V období bez dažďa rozmerné koryto je prázdne a na dne koryta sa rozlieva len slabý tok Sokolianskeho potoka, pritekajúceho do koryta od Pereša.

Odtokové pomery terénu sú priaznivé na odvedenie povrchových vôd z intravilánu obce do potoka až po dolný okraj obce, kde do preloženého koryta potoka ústi kanalizácia USS. Preložené koryto od vyústenia kanalizácie má minimálny spád, preto v ňom odpadové vody zo železiarní takmer stoja, zahŕňajú a obťažujú obyvateľov obce zápachom. Riešenie tohto problému je možné len predĺžením kanalizácie a jej vyústením priamo do sedimentačnej nádrže pred ČOV. Povrchové vody z priemyselnej zóny sú vsakované do pôdy.

V územnom pláne obce je potrebné

- premietnuť aktuálnu koncepciu vodovodnej siete pre navrhovaný rozvoj obce
- potrebu pitnej vody (Q_p , Q_m) pre existujúcu aj navrhovanú zástavbu stanoviť v zmysle Vyhl. MŽP SR č. 684/2006 Z.z. zo 14.11. 2006
- rešpektovať vodovod a dodržať jeho ochranné pásmo v zmysle zákona číslo 442/2002 Z.z.
- riešiť problematiku splaškových vôd pre navrhovaný rozvoj obce
- uviesť v textovej časti technické údaje o vodných zdrojoch a vodojemoch podľa podkladov VVS, a.s. Košice
- navrhnuť ochranu zastavaného územia pred prietokom Q_{100} – ročnej veľkej vody
- pre výkon správy vodných tokov rešpektovať voľný manipulačný pás šírky 5m pozdĺž oboch brehov vodných tokov
- riešiť odvádzanie dažďových vôd z novonavrhovaných spevnených plôch a následne realizovať opatrenia na zadržanie povrchového odtoku v území tak, aby odtok z daného územia do recipientu nebol zvýšený voči stavu pred realizáciou navrhovanej zástavby a aby nebola zhoršená kvalita vody v recipiente
- dodržať ustanovenia vodného zákona a ďalších súvisiacich právnych predpisov

17. Požiadavky na riešenie energetiky a telekomunikácií

Zásobovanie elektrickou energiou

Katastrálnym územím obce Sokoľany prechádzajú nasledovné vysokonapäťové vonkajšie vedenia:

- 110 kV vedenie č. 6799.2 Lemešany – US Steel,
- 110 kV vedenie č. 6874.1 ES Haniska – US Steel,
- 110 kV vedenie č. 6843 ES Haniska – Kechnec,
- 22 kV vedenie č. 523/ 522 ES Haniska – Magnezitka Bočiar,
- 22 kV vedenie č. 311 ES Haniska – Magnezitka Bočiar,
- 22 kV vedenie č. 283/ 343 ES Haniska – DPMK,
- 22 kV skupinová prípojka Veľká Ida – SPP,
- 22 kV skupinová prípojka do obce,
- 22 kV prípojka do ŠM Sokoľany,
- 22 kV prípojka do PD Haniska.

Obec

Obec je napojená na vonkajšie 22 kV vedenie č. 311, vyvedené zo 110/ 22 kV ES Haniska, s možnosťou zásobovania aj z ES Budulov. Distribúciu elektriny v obci zabezpečujú 3 trafostanice napájané vonkajšími 22 kV prípojkami.

Údaje trafostaníc:

označenie	miesto - názov	typ	výkon	zaťaženie
TS 1	pri moste	betón C 22 - 2b	160 kVA	86 %
TS 2	pri OcÚ	stožiarová	250 kVA	81 %
		Spolu	410 kVA	
TS 3	pri Štát. majetku	mrežová	160 kVA	

Posúdenie primeranosti výkonu trafostaníc pre obec.

Primeranosť vybavenosti obce transformačným výkonom určuje podiel celkového inštalovaného výkonu na jeden dom.

Celkový počet domov v obci je 258 a podiel $410:258 = 1,6$ kVA/ dom.

Elektrizačná smernica č. 2/82 koncernu SEZ určuje pre plynofikované obce primeraný podielový výkon na strane DTS 1,5 kVA/dom.

Porovnanie podielových výkonov ukazuje, že terajšia vybavenosť obce transformačným výkonom je postačujúca, o čom svedčia aj údaje o zaťažení jednotlivých trafostaníc.

Stav rozvodnej siete v obci

Technický stav rozvodov je dobrý. V obci bola v roku 1976 vykonaná celková rekonštrukcia TS a NN vedenia. V roku 1991 bola realizovaná rekonštrukcia VN vedenia a v roku 1993 bolo vykonané rozšírenie NN rozvodov. Ďalšia rekonštrukcia NN vedenia bola realizovaná v roku 1995. Výmena holých domových prípojok za skratovo bezpečnejšie káblové bola vykonaná v roku 2002 vrátane čiastočných opráv NN vedenia.

Elektrický stav siete je v norme. Umiestnenie TS1 v strede obce umožnilo lúčovité vývody do 500 m. Úbytky napätia na koncoch vývodov sú v prípustných medziach. Straty elektriny neprekračujú štatisticky prípustné množstvá.

Výpadky prúdu sa nevyskytujú. Sieť dodáva elektrinu nepretržite v potrebnom množstve a v normovom napätí.

Doterajší vývoj odberov v obci:

OM – odberné miesto

Rok	Tarifa	Odber kWh	z toho VT	z toho NT	počet OM	kWh/ OM
2005	MOO	656 219	633 899	22 320	255	2 573
	MOP	177 602	159 607	17 995	14	12 685
		833 821	793 506	40 315	269	
2006	MOO	658 709	635 697	23 012	251	2 624
	MOP	161 214	142 629	18 585	15	10 748
		819 923	778 326	41 597	266	
2007	MOO	675 234	653 490	21 744	255	2 643
	MOP	148 404	128 337	20 067	15	9 894
		823 638	781 827	41 811	270	

Zostavený prehľad vykazuje ustálenosť maloodberov obyvateľstva – MOO, ako v celkovom množstve, tak v priemernom ukazovateli na jedno odberné miesto – kWh/ OM.

Nárast odberov elektrickej energie nastane až v budúcnosti výstavbou nových domov a teda prírastkom nových odberateľov podľa návrhu územného plánu obce.

Verejnú osvetlenie

Večerné a nočné osvetlenie obce je svetidlami výložníkového typu s výbojkovými žiarovkami. Upevnenie svetidiel je na stĺpoch elektrickej rozvodnej siete NN, vrátane napájacieho vedenia.

Odčlenené časti

Zásobovanie elektrickou energiou má podnik USS zabezpečené vlastnou elektrostaniciou 400/1100/22 kV umiestnenou mimo katastrálneho územia obce. Primárne vývody 22 kV z elektrostanice sú vedené v podzemných betónových elektro rozvodoch ku všetkým murovaným trafostaniciam 22/6/0,4 kV rozmiestnených na celom území podniku.

Zásobovanie elektrinou podnikateľských aktivít na ploche medzi plotom USS a cestou do Hanisky je zabezpečené odbočkami a prípojkami zo sekundárnej siete NN areálu USS. Na ploche „Industrial parku – Košice Šaca“ je plánovaná trafostanica napojená na 22 kV vedenie č. 344 na druhej strane cesty.

Zásobovanie plynom a teplom

Katastrálnym územím Sokolian sú vedené nasledovné vysokotlaké a stredotlaké plynovody:

- VTL plynovod 2 x DN 700 PN 4,2 MPa - odbočka MŠP do RS Haniska pri Košiciach,
- VTL plynovod DN 300 PN 4,2 MPa - odbočka MŠP do podniku US Steel,
- VTL plynovod NN 100 PN 4,2 MPa - prípojka od DN 300 do HD-PD Haniska,
- STL plynovod DN 200 PN 0,3 MPa - ývod z RS Haniska do podniku US Steel,
- STL plynovod DN 100 PN 0,3 MPa - odbočka od DN 200 do Sokolian.

Obec je napojená od roku 1985 na STL plynovod DN 200 PN 0,3 MPa stredotlakou prípojkou DN 100 – PN 0,3 MPa dĺžky 550 m cez polia k severnému okraju obce.

Systém zásobovania

Zásobovanie obce zabezpečuje regulačná stanica plynu s výkonom 1200 m³/ hod, umiestnená na severnom okraji intravilánu. Rozvodná sieť pokrýva celý intravilán obce a umožňuje napájanie odberateľov domovými prípojkami priamo na uličný plynovod. Odber plynu je cez domový regulátor

plynu STL/ NTL každého odberateľa.

Napojenosť a odber plynu

V roku 2001 bolo v Sokolanoch 227 obývaných domov, z ktorých plyn zo siete odoberalo 216 domácností a z nich 200 plynom varilo i vykurovalo a 16 plynom len varilo. Okrem domácností plynom sa vykurovalo aj v 8 objektoch občianskej vybavenosti.

Doterajší vývoj spotreby plynu v obci:

Rok	Obyvateľstvo			Občianska vybavenosť		
	odber (m ³)	počet odberateľov	priemer (m ³ /odberateľa)	odber (m ³)	počet odberateľov	priemer (m ³ /odberateľa)
2001	600 480	216	2 780	72 000	8	9 000
2005	586 800	226	2 596	82 000	10	8 200
2006	583 600	224	2 605	87 000	11	7 909
2007	532 900	225	2 368	68 500	11	6 227

Počet odberateľov v súčasnosti stagnuje, odber plynu klesá, ako v celkovom množstve, tak v priemere na jedného odberateľa. Priemerná ročná spotreba 2368 m³/ odberateľa, zodpovedá úspornému spôsobu vykurovania 2–3 miestností v RD.

Odčlenené časti

V zásobovaní plynom na území podniku USS sa využívajú tieto druhy plynu: zemný naftový, vysokopecný, koksárenský, konvertorový a zmesný. Zemný plyn naftový sa privádza z veľkokapacitnej plynoregulačnej stanice Haniska pri Košiciach. Ostatné vymenované plyny sa tvoria v prevádzkach, zachytávajú sa v plynojemoch a využívajú sa v technologickom procese.

Podnikateľské subjekty na území medzi cestou do Hanisky a plotom USS nevyužívajú zemný plyn z plynovodu. Vedľa cesty do Hanisky ide stredotlakový plyn DN 160 PN 0,3 MPa vyvedený z regulačnej stanice Haniska cez katastrálne územie Sokolian do Šace a Ludvíkovho Dvora.

Zásobovanie teplom

Obec

Teplu potrebné pri varení, príprave teplej vody a vykurovaní v obci sa zabezpečuje individuálne, ako v rodinných domoch, tak aj v obecných budovách.

Najväčšia spotreba tepla je pri vykurovaní, ktorého efektívnosť závisí od výkonnosti tepelného zdroja a spôsobu vykurovania.

V obci prevláda ekologické a efektívne ústredné kúrenie na plyn. Kachle a iné vykurovanie na pevné a iné palivá sa vyskytujú ešte v 26 domoch. V objektoch: OcÚ, MŠ, ZŠ, Pohostinstvo, Potraviný sa využívajú taktiež tepelné zdroje na plyn.

Spotreba tepla obyvateľstvom sa pohybuje medzi 28 – 80 GJ/ dom. Najväčšia spotreba tepla je v 201 rodinných domoch s plynovým ústredným kúrením 80 GJ/ dom, ktorá zabezpečuje teplo v rodinnom dome, ale nedosahuje optimum 100 GJ/ dom.

Odčlenené časti

Zásobovanie teplom na území USS zabezpečuje podniková tepláreň vybudovaná v centrálnej polohe v strede podniku. Teplonosným médiom je para a horúca voda, odovzdávané teplo je cez výmenníkové stanice. Podnikateľské subjekty na území medzi cestou do Hanisky a plotom USS sú zásobované teplom individuálne prevažne elektrickým vykurovaním. Plánovaná priemyselná zóna môže riešiť zásobovanie teplom alternatívne z teplovodu USS alebo vlastnou plynovou kotolňou.

Telekomunikačné siete

Obec je súčasťou Regionál. technického centra – Východ Slovak - Telecomu v primárnej oblasti 055 Košice. Telefónni účastníci sú pripojení na digitálnu automatickú telefónnu ústredňu (DATU) v Košiciach po prípojnom kábli. DATU KE je kapacitne dimenzovaná na zabezpečenie všetkých požiadaviek na jednotlivé telekomunikačné služby v danom obvode.

Počet pevných telefónov stagnuje. Značný je rozvoj mobilov, počítačov a internetových pripojení.

Miestna telefónna sieť

Telefónne rozvody v obci sú vedené vzduchom závesnými káblami na drevených podperných bodoch po krajniciach miestnych komunikácií.

Uličná sieť závesných káblov a prípojok má previsy a kazia vzhľad obce. Slovak-Telecom plánuje uloženie závesnej káblovej siete do zeme, k čomu budú vyhradené krajnice miestnych komunikácií pod terajšími rozvodmi.

Signály mobilných telefónov pre obec zabezpečujú základňové stanice umiestnené na sever od obce pri areáli plynárni, mimo katastrálne územie obce.

Poštové služby zabezpečuje miestna pošta umiestnená v prenajatých priestoroch predajne potravín.

Rozhlas a televízia

V obci funguje miestny rozhlas s ústredňou v budove Miestneho úradu. Rozvody sú vedené do všetkých ulíc.

Signály Slovenskej televízie a ostatných TV sú sprístupnené miestnymi káblovými rozvodmi. Vyskytujú sa aj individuálne antény. Pribúdajú parabolické antény na digitálny príjem satelitných TV vysielateľov.

V územnom pláne obce je potrebné

- riešiť zásobovanie elektrickou energiou, plynom, teplom a telekomunikačné siete pre navrhovaný rozvoj obce v rozsahu metodiky spracovania ÚPN-O
- zahrnúť elektroenergetické rozvodné zariadenia ako verejnoprospešné stavby do záväzných častí a regulatívov ÚPN obce, rešpektovať ich ochranné pásma
- zdokumentovať jestvujúci stav VN siete a trafostanice
- zahrnúť do ÚPN-O navrhované úpravy distribučnej siete podľa podkladov VSD, a.s. Košice
- zachovať a rešpektovať ochranné a bezpečnostné pásma (OP a BP) existujúcich plynárenských zariadení tak, ako tieto vyplývajú z ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov
- prípadnú plynifikáciu riešených území riešiť koncepčne v súlade s podmienkami, vyplývajúcimi zo všeobecne záväzných právnych predpisov a na základe podmienok a vyjadrení SPP-D, ako prevádzkovateľa siete
- rešpektovať existujúce trasy telekomunikačných sietí.

18. Požiadavky na tvorbu krajiny, ochranu prírody a ekostabilizačné opatrenia

Obec Sokolany leží v údolí Sokolianskeho potoka na jeho oboch brehoch v nadmorskej výške 205 – 213 m. Najnižší bod katastra má nadmorskú výšku 201 m v nive Sokolianskeho potoka, najvyšší dosahuje 226 m n. m. na severnom okraji katastra.

Z **geomorfologického hľadiska** predstavuje územie reliéf kotlinových pahorkatín.

Z **hľadiska morfologicko-morfometrického členenia** predstavuje územie horizontálne a vertikálne rozčlenenú rovinu. Územie leží zväčša na riečnych terasách vysokých, do západného okraja zasahujú fosílné agradačné valy.

Zo **súčasných reliéfových procesov** prevládajú fluvialne a stráňové procesy, z ktorých sa v posudzovanom území uplatňuje slabý fluvialny erózný proces s miernym pohybom svahových hmôt v pahorkatinách s dominanciou rozovretých úvalinovitých dolín.

Povrchové vody sú odvodňované Sokolianskym potokom, ktorý je prítokom Hornádu mimo katastra. Územie patrí do povodia Hornádu.

Z **pôd** sa v prevažnej časti katastra vyskytujú černoze hnedozemné a černicové zo spraší a sprašových hĺn, lokálne černoze ťažké a smolnice z neogénnych ílov.

Poľnohospodárska pôda všeobecne je strednej bonity a v kategorizácii produkčnosti dosahuje vyššie hodnoty (2, 3 a 4 v 10-stupňovej stupnici s bodovými hodnotami 90 – 81, 80 – 71 a 70 – 61 v stupnici 100 – 1).

Lesné porasty sa v území nachádzajú severne od obce a na SV okraji katastra. Rozšírenie **nelesnej drevinovej vegetácie** (NDV) je v poľnohospodárskej krajine rozdelené nerovnomerne.

Poľnohospodárska krajina je z hľadiska rozšírenia NDV v nepriaznivom stave.

Trvalé trávne porasty sú zastúpené v malej miere, sú prevažne polointenzívne, z malej časti prirodzené, väčšia časť je vplyvom intenzifikačných zásahov pomerne chudobná a monotónna.

Oráčiny zaberajú podstatnú časť poľnohospodárskej plochy katastra, sú prevažne veľkoblokové. Typické **mozaikové štruktúry** sa v rámci katastra nevyskytujú.

Vodné toky a plochy. Osou územia je Sokoliansky potok. V južnej časti zasahuje do územia odkalisko, ktorého časť v k. ú. je zazemnená, vysychajúca, z časti porastená vrbami.

Bez vegetácie sú asfaltové, sčasti aj nespevnené poľné komunikácie, spevnené plochy v obci, časti dvorov pri rodinných domoch a pod.

Vegetácia v intraviláne má tradičný charakter, je kultúrneho charakteru, značné plochy zaberá aj synantropná vegetácia.

Z hľadiska územnej ochrany prírody do územia zasahuje **Chránené vtáčie územie Košická kotlina SKCHVU009**, vyhlásené Vyhláškou Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 22/2008 Z.z. Dôvodom vyhlásenia CHVÚ Košická kotlina bolo, že Košická kotlina je jedným z troch najvýznamnejších území na Slovensku pre hniezdenie sokola rároha (*Falco cherrug*) a pravidelne tu hniezdi viac ako 1% národnej populácie druhov sova dlhochvostá (*Strix uralensis*), ďateľ hnedkavý (*Dendrocopos syriacus*), bocian biely (*Ciconia ciconia*), prepelica poľná (*Coturnix coturnix*) a orol kráľovský (*Aquila heliaca*).

Podľa Generelu nadregionálneho ÚSES SR nezasahuje do územia katastra žiaden prvok nadregionálneho významu. Podľa Národnej ekologickej siete Slovenska NECONET nezasahuje do územia žiaden prvok. V zmysle regionálneho ÚSES východnou časťou územia prebieha regionálny biokoridor a nachádzajú sa tu:

Genofondovo významná lokalita, územie, na ktorom sa vyskytujú chránené, vzácne alebo ohrozené druhy rastlín alebo živočíchov na pomerne zachovalých alebo prírode blízkych biotopoch, alebo sa tu vyskytujú druhy rastlín a živočíchov typické pre danú oblasť alebo menšie územie:

Hutníky - k. ú. Bočiar, Sokolany, rozloha 7,96 ha (71GL) -

Sedimentačná nádrž USS – 90 % nádrže pokrýva porast trste (*Phragmites* sp.). Hniezdi kaňa močiarna (*Circus aeruginosus*), pravdepodobne hniezdi chriaštel malý (*Porzana parva*), nepravidelne bučačik močiarny (*Ixobrychus minutus*). Migruje sokol červenonohý (*Falco vespertinus*), fúzatka trstová (*Panurus biarmicus*).

Ekologicky významný segment, ktorý predstavuje biotop s nezastupiteľnou funkciou v ekologickej stabilite a diverzite súčasnej krajiny -

KP Alúvium Sokolianskeho potoka – vodná nádrž Hutníky, k.ú. Bočiar, Seňa, Sokolany, rozloha 64,92 ha (85SG)- Územie zahŕňa alúvium Sokolianskeho potoka so zachovalými plochami lúk, močiarmi a širokými pásmi súvislých brehových porastov jelše lepkavej slatinného charakteru. V terénnej depresii

pod obcou je umelá vodná nádrž, v súčasnosti už prakticky celkom zarastená močiarnou vegetáciou, reprezentovanou spoločenstvami trsti, pálky a vysokých ostríc so solitérmi vrúb. Sokoliansky potok je už čiastočne upravený, na konci toku, najmä v blízkosti bývalej vodnej nádrže, si však zachoval prirodzený charakter. Lesný pás pri štátnej ceste, tvorený prevažne topoľom a agátom, plní najmä funkciu vetrolamu, podrast je veľmi chudobný. Územie reprezentuje dnes už zriedkavé pôvodné biocenózy aluviálnych nív v poľnohospodársky intenzívne využívanom území, ktoré vzhľadom na bezprostrednú blízkosť priemyselného kombinátu má mimoriadnu biologickú a krajinársku hodnotu.

Všeobecne záväznou vyhláškou Krajského úradu v Košiciach č.1/1996 z 27. novembra 1996, ktorou sa vyhlasuje zoznam chránených stromov v Košickom kraji je evidovaný chránený strom **lipa malolistá v Hutníkoch**. Dôvodom ochrany je vedecko-výskumný, náučný a kultúrno-výchovný význam: obvod (cm): 533, Výška (m): 24, Vek: 350, Priemer koruny (m): 18.

V územnom pláne obce je potrebné

- vo výkrese ochrany prírody a krajiny vyznačiť prvky ÚSES na všetkých hierarchických úrovniach vrátane miestnej úrovne, t. z. vypracovať kosťru ekologickej stability na miestnej úrovni v nadväznosti na regionálnu kosťru ekologickej stability
- prvky ÚSES na všetkých úrovniach je potrebné akceptovať ako záujmové územia ochrany prírody, ako územia s ekostabilizačnou funkciou a nezasahovať do nich takými aktivitami, ktorými by bola narušená ich funkcia
- minimalizovať zásahy do nivy vodných tokov
- pozdĺž vodných tokov zachovať disponibilné plochy pre doplnenie sprievodnej a brehovej vegetácie, predovšetkým mimo t. č. vyhradeného zastavaného územia
- navrhnuť ekostabilizačné opatrenia.

19. Požiadavky na ochranu životného prostredia a na hodnotenie predpokladaných vplyvov na ŽP

Kvalitu životného prostredia v obci a k. ú. možno hodnotiť ako kritickú. Príčinou je blízkosť hutníckeho kombinátu, jeho dopravná obsluha a technicko – hygienické zabezpečenie, blízkosť letiska Košice a HD Sokolany.

Kvalita ovzdušia sa odvíja od interných a externých zdrojov znečisťovania ovzdušia. V k. ú. obce sa nenachádzajú žiadne významné stacionárne zdroje znečisťovania ovzdušia, nachádza sa však v bezprostrednom susedstve US Steel Košice. Priemerná ročná koncentrácia NO₂ je 20 – 25 µg.m⁻³. Priemerná ročná depozícia N (NO, NO₂) je 800 – 1 000 mg.m⁻². Priemerná ročná koncentrácia SO₂ je 20 – 25 µg.m⁻³. Priemerná ročná depozícia S (SO₂ a sírany) je > 2 500 mg.m⁻². Ide o hodnoty v hornej časti stupnice. So znečistením ovzdušia najviac súvisí poškodenie vegetácie exhalátmi, ktoré je plošného charakteru a prejavuje sa na poškodení lesných porastov. Z hľadiska zdravotného stavu predstavuje časť drevinovej vegetácie a lesných porastov v území veľmi slabo poškodené (defoliácia 11 – 20 %) alebo porasty slabo (21 – 30 %) poškodené, veľká časť porastov je stredne (31 – 40 %) až silno poškodených (> 40 %)

Kvalita povrchových a podzemných vôd

Hodnotenie stavu podzemných vôd sa vykonáva v zmysle § 4 zákona č. 364/2004 Z. z. o vodách v znení zákona č. 384/2009 Z.z. Je založené na hodnotení ich chemického a kvantitatívneho stavu. Úroveň znečistenia podzemných vôd je v severnej polovici územia veľmi vysoká (1,1 – 3,0 C_d), postupne smerom na juh vysoká (1,1 – 3,0 C_d) a lokálne na južnom okraji nízka (1,1 – 3,0 C_d). Stupeň znečistenia riečnych sedimentov je v severnej časti územia v rozpätí 0,5 – 1,0 C_d, v prevažnej časti v rozpätí 1,0 – 1,5 C_d. Sokoliansky potok odvádza odpadové vody U.S.Steel a pre vysoké hodnoty BSK₅,

CHSK_{Cr}, dusitanov, síranov, fenolov, ropných látok, ťažkých kovov ale i koliformných baktérií má v celom úseku od U.S.Steel až po štátnu hranicu charakter veľmi silne znečistenej vody. Nepriaznivá situácia v ňom pretrváva dlhodobo. Sokoliansky potok patrí k najviac znečisteným tokom v SR. Najnepriaznivejšia situácia je v mikrobiologických ukazovateľoch, kde množstvo koliformných baktérií, termotolerantných koliformných baktérií a fekálnych streptokokov výrazne nespĺňa požiadavky nariadenia vlády SR č. 296/2005 Z. z., ktorým sa ustanovujú požiadavky na kvalitu a kvalitatívne ciele povrchových vôd a limitné hodnoty ukazovateľov znečistenia odpadových vôd a osobitných vôd. Limitné hodnoty výrazne prekračujú aj obsahy Mn, ťažkých kovov (Al, Pb, Zn), NEL_{UV}, teplota vody. Taktiež sú prekročené hodnoty u chloridov, dusíkatých látok, rozpustených látok žíhaných, adsorbovateľných organicky viazaných halogénov, chloroformu, celkovej objemovej aktivity beta a abundancie fytoplanktónu. V zmysle ÚPN-VÚC Košického kraja patrí medzi veľmi silne znečistené toky.

Radónové riziko celom riešenom území je stredné alebo nízke.

Aktuálna **vodná erózia** je v nive Sokolianskeho potoka žiadna alebo nepatrná, vo zvyšnej časti územia slabá.

V území je identifikovaná jedna opustená **skládka** odpadu bez prekrytia v blízkosti Sokolianskeho potoka, ktorou je znehodnocovaný tento krajinný prvok. Tiež boli zistené nerozsiahle plochy výskytu **invázijských druhov rastlín** (zlatobyľ obrovská, kanadská, netýkavka malokvetá, slnečnica hluznatá, falópia japonská a ďalšie ruderalne druhy) najmä okolo Sokolianskeho potoka.

Ostatné stresové javy v území nepresahujú rámec bežnej kontaminácie, rovnako ich zdroje nie sú nad rámec bežných zdrojov v tejto oblasti. V rámci územného systému stresových faktorov (ÚSSF) je celé územie súčasťou extrémne zaťaženého jadra ÚSSF. V rámci línií ÚSSF predstavuje železnica extrémne zaťaženú antropogénnu líniu – dopravný koridor. V rámci areálov ÚSSF leží územie katastra na rozhraní poloprirodno-antropogénneho areálu s kombináciou vybraných stresových faktorov veľmi silné znečistenie ovzdušia a svahové procesy a poloprirodných areálov s vybranými stresovými faktormi silné znečistenie ovzdušia a kumulácia antropogénnych stresových faktorov.

V rámci environmentálnej regionalizácie SR sa kataster obce Sokolany nachádza v **Košicko-prešovskej zaťaženej oblasti**, v oblasti prostredia narušeného až silne narušeného. V rámci environmentálnych regiónov Slovenska predstavuje región 3. environmentálnej kvality – zaťaženú oblasť.

Zdrojom **hluku** je letecká, automobilová a železničná doprava. Bývanie, zdravotnícke a školské zariadenia – ich ochrana je definovaná maximálne prípustnou izofonou ekvivalentnej hladiny hluku – 40-60 dB(A). Ona zabezpečuje akustický komfort podľa Vyhl. MZ SR č. 549/2007 Z.z.. Hlukom je zaťažená zástavba pozdĺž dopravných trás. Nadmerným zdrojom hluku je letecká doprava, nakoľko os vzletových a pristávacích priestorov letiska sa pôdorysne dotýka obce.

V území nebola zistená **kontaminácia pôd** nad bežný rámec antropogénneho znečistenia. Územie katastra leží v oblasti mierne kontaminovanej pôdy v kategórii A, A1, v ktorej obsah ekologicky toxických prvkov nepresahuje fónový obsah v prostredí.

Produkcia **odpadov** je evidovaná vo výrobnej sfére, bývaní a službách. 2x mesačne je z obce a odčlenených častí zabezpečený odvoz komunálneho odpadu fy Kosit na riadenú skládku v Kokšov Bakši. Separujú sa plasty, sklo a papier. Nebezpečný odpad odváža fy Kosit. Hlavnými pôvodcami odpadu sú však priemyselné organizácie, ktoré majú zabezpečený ich odvoz a spracovanie zmluvnými partnermi (US Steel, priemyselná zóna ale aj HD). Odpad zo septikov a žump sa vyváža do ČOV Čaňa.

Protipovodňová ochrana.

Katastrálnym územím obce preteká Sokoliansky potok - vodohospodársky významný vodný tok. Cez obec preteká v rozmernom koryte, upravenom a spevnenom ako odľahčovacie koryto, na odvedenie povrchových dažďových vôd z územia USS. Nad obcou, pri areále USS, je vybudovaný odľahčovací objekt kanalizácie USS s rozmerným odľahčovacím korytom. Koryto je dimenzované na maximálne množstvo dažďových vôd z celého 700 hektárového územia USS. Odtokové pomery terénu sú priaznivé na odvedenie povrchových vôd z intravilánu obce. Pre uvedený tok nie je vyhláškou vyhlásené inundačné územie. Obec nezaznamenala v posledných rokoch záplavy, nebola vymedzená pravdepodobná hranica územia ohrozeného povodňami.

V návrhu ÚPN je potrebné zdokumentovať a rešpektovať ochranné pásma a územia:

Ochranné pásma

- cintorín – 50 m od okraja pozemku
- kultúrna pamiatka (bezprostredné okolie) – 10m od obvodového plášťa stavby
- rýchlostná cesta – 100 m od osi príslušného jazdného pásu na každú stranu
- cesta I. triedy – 50 m od osi vozovky
- cesta III. triedy – 20 m od osi vozovky
- 60m od osi železničnej trate
- 1,5 m pásmo ochrany verejného vodovodu a prípadnej verejnej kanalizácie do priemeru 500 mm od vonkajšieho pôdorysného kraja potrubia na obidve strany
- 2,5 m pásmo ochrany verejného vodovodu a prípadnej verejnej kanalizácie nad 500 mm od vonkajšieho pôdorysného kraja potrubia na obidve strany
- 5 m široký nezastavaný manipulačný pás pozdĺž brehov tokov
- 10 m pri napätí od 1 kV do 35 kV vrátane
- 4 m pre plynovody a plynovodné prípojky o menovitej svetlosti do 200 mm
- 7 m pre technologické objekty (regulačné stanice)
- 10 m pri STL plynovodoch a prípojkách na voľnom priestranstve a v nezastavanom území
- 0,5 – 1,0 m od osi na každú stranu telekomunikačnej siete a diaľkového kábla

Z hľadiska ochrany životného prostredia a zdravia obyvateľov je v územnom pláne obce potrebné

- riešiť problematiku zásobovania pitnou vodou novej výstavby pre navrhované obdobie v súvislosti s predpokladaným nárastom počtu obyvateľov
- riešiť problematiku splaškových vôd
- navrhnuť opatrenia na ochranu pred povodňami
- rešpektovať trasy plynovodov a elektrické vedenia
- rešpektovať všetky relevantné ochranné pásma a bezpečnostné pásma a riziká z nich vyplývajúce
- bytovú výstavbu navrhnuť tak, aby nebola ovplyvňovaná hlukom a zápachom z výrobných prevádzok
- pozdĺž cestných komunikácií realizovať opatrenia na zníženie hlučnosti a koncentrácie aerosólov z dopravy, napr. výsadbou vhodnej zelene
- v prípade umiestnenia výrobných prevádzok musí byť vykonané hodnotenie dopadov na verejné zdravie
- minimalizovať zdravotné riziká v obytnom území z hľadiska hluku a znečistenia ovzdušia
- obnoviť a rozšíriť výsadbu zelene na území obce (revitalizovať verejnú zeleň, realizovať výsadbu izolačnej a sprievodnej zelene)
- vytvoriť vhodné podmienky pre krátkodobú rekreáciu, s možnosťou pohybových a športových činností
- vypracovať kapitolu odpadové hospodárstvo podľa súčasne platnej legislatívy v odpadovom hospodárstve, v súlade s hierarchiou a cieľmi odpadového hospodárstva podľa §3 zákona NR

SR č. 223/2001 Z.z. o odpadoch v znení neskorších právnych predpisov, a tiež v súlade s Programom odpadového hospodárstva Košického kraja

- navrhnuť plochu pre zberný dvor a obecné kompostovisko
- zohľadniť evidovanú skládku odpadov

Požiadavky na hodnotenie predpokladaných vplyvov na životné prostredie

ÚPN-O Sokoľany ako strategický dokument podlieha uplatneniu zákona o posudzovaní vplyvov na životné prostredie č. 24/2006 Z.z. v znení neskorších noviel. Na základe zisťovacieho konania, ktoré obec uskutoční Oznámením o strategickom dokumente, kompetentný úrad štátnej správy – Okresný úrad Košice-okolie, Odbor starostlivosti o životné prostredie – rozhodne, či sa ÚPN-O Sokoľany bude posudzovať ako strategický dokument. Následne sa budú posudzovať konkrétne činnosti v zmysle zákona č. 24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie (podľa Zoznamu navrhovaných činností podliehajúcich posudzovaniu ich vplyvu na životné prostredie - príloha č. 8 k zákonu).

20. Požiadavky na ochranu poľnohosp. pôdy (PP) a lesných pozemkov (LP)

Poľnohospodárska pôda všeobecne je strednej bonity a v kategorizácii produkčnosti dosahuje vyššie hodnoty (2, 3 a 4 v 10-stupňovej stupnici s bodovými hodnotami 90 – 81, 80 – 71 a 70 – 61 v stupnici 100 – 1). Obsah humusu v hĺbke do 25 cm je vysoký (> 2,3 %). Pôdna reakcia je prevažne neutrálna (6,5 – 7,3 pH), v SZ časti extrémne kyslá (< 4,5 pH).

Poľnohospodárska pôda v k. ú. je zaradená do 4. - 8. skupiny BPEJ, chránené sú 0411 002/6 a 0450 202/5.

Podľa RP VÚPOP Banská Bystrica je pôda kontaminovaná a zaradená do kat. A – B, t. j. rizikové pôdy (obsah najmenej jednej z rizikových látok prekračuje limit) - obsah týchto látok je nad hornou hranicou prirodzeného prostredia.

Hydromelioračné zariadenia v správe š.p. sa v k. ú. obce nenachádzajú.

Lesné pozemky sú v k.ú. zastúpené v malom rozsahu. Obhospodarujú ich Lesy mesta Košice.

V územnom pláne obce je potrebné

- pri návrhoch nepoľnohospodárskeho použitia poľnohospodárskej pôdy rešpektovať zásadu chrániť najkvalitnejšie a najproduktívnejšie poľnohospodárske pôdy, ktoré sú zaradené podľa kódov bonitovaných pôdno-ekologických jednotiek (BPEJ) uvedených v prílohe č. 2 nariadenia vlády SR č. 58/2013 Z.z. o odvodoch za odňatie a neoprávnený záber poľnohospodárskej pôdy
- pri navrhovaní lokalít na záber PP využívať predovšetkým voľné kapacity v hraniciach zastavaného územia, nevyužívané prieluky, prípadne lokality, nadväzujúce bezprostredne na hranicu súčasne zastavaného územia
- do záberu navrhovať kvalitatívne menej hodnotnú poľnohospodársku pôdu v odôvodnenom rozsahu, podľa aktuálnej potreby v súvislosti s predpokladaným demografickým rozvojom
- lokality navrhovať tak, aby nedošlo k narušeniu ucelenosti honov, vytváraniu častí nevhodných pre poľnohospodárske obrábanie, prípadne obmedzeniu prístupu poľnohospodárskym mechanizmom
- pri vyhodnotení záberu PP vyhodnocovať v textovej, tabuľkovej a grafickej časti požiadavky na zmenu funkčného využitia len v rámci návrhu ÚPN-O
- lokality navrhované ako územné rezervy nezahŕňať do tabuľkovej a grafickej časti vyhodnotenia záberov poľnohospodárskej pôdy, v grafickej časti farebne rozlíšiť od plôch navrhovaných na záber pre navrhované obdobie platnosti ÚPN-O

- zdokumentovať druhy pozemkov podľa registra „C“ katastra nehnuteľností, BPEJ – 7 miestnym kódom, hranice k. ú., hranice zastavaného územia vytýčeného lomovými bodmi, ktoré boli premietnuté do odtlačkov katastrálnych máp k 1. januáru 1990

21. Požiadavky vyplývajúce zo záujmov obrany štátu, požiarnej ochrany, ochrany pred povodňami

V územnom pláne obce je potrebné

- rešpektovať požiadavky orgánov civilnej ochrany obyvateľstva a požiarnej ochrany
- riešiť ochranu obyvateľstva v rozsahu metodiky spracovania ÚPN-O
- navrhnuť opatrenia na ochranu pred povodňami.

22. Požiadavky na vymedzenie území, ktoré je potrebné riešiť v územnom pláne zóny

V územnom pláne obce je potrebné určiť územia, ktoré je potrebné podrobnejšie riešiť v ÚPN zóny (lokality s rozsiahlejšou výstavbou – obytné, výrobné, rekreačné, plochy, kde spôsob parcelácie pozemkov vyžaduje sceľovanie alebo delenie parciel a kde ÚPN-Z nahradí následné územné konanie).

23. Požiadavky na určenie regulatívov funkčného a priestorového usporiadania územia obce

V Návrhu územného plánu obce je potrebné vypracovať záväznú časť, ktorá bude obsahovať zásady a regulatívy v zmysle Vyhlášky MŽP SR č. 55/2001 o územnoplánovacích podkladoch a územnoplánovacej dokumentácii (§ 12 ods. 6):

- zásady a regulatívy priestorového usporiadania a funkčného využitia všetkých plôch na území obce, vrátane nezastavaných a nevyužívaných plôch v zastavanom území
- určenie prípustných, obmedzujúcich alebo vylučujúcich podmienok využitia územia
- zásady a regulatívy umiestnenia občianskeho vybavenia
- zásady a regulatívy umiestnenia verejného dopravného a technického vybavenia územia
- zachovania kultúrnohistorických a prírodných hodnôt
- zásady a regulatívy starostlivosti o životné prostredie
- vymedziť zastavané územie obce
- vymedziť ochranné pásma a chránené územia podľa osobitných predpisov
- vymedziť plochy pre verejnoprospešné stavby na vykonanie delenia a sceľovania pozemkov, na asanáciu
- určiť časti územia, pre ktoré je potrebné obstaráť územný plán zóny.
- spracovať zoznam verejnoprospešných stavieb a schému záväzných častí.

24. Požiadavky na vymedzenie plôch na verejnoprospešné stavby

Verejnoprospešné stavby je potrebné vymedziť v územnom pláne v zmysle § 108 ods. 2 platného stavebného zákona, pričom v záväznej časti územno-plánovacej dokumentácie je potrebné uviesť zoznam všetkých verejnoprospešných stavieb a plochy pre verejnoprospešné stavby (ustanovenie §108 ods. 2 stavebného zákona upravuje predmet a účely vyvlastnenia, prípadne obmedzenie vlastníckeho práva vo verejnom záujme, okrem iného aj verejnoprospešných stavieb podľa schválenej územnoplánovacej dokumentácie).

25. Požiadavky na obsah, rozsah a úpravu dokumentácie návrhu ÚPN obce

Pri spracovaní Územného plánu obce Sokoľany rešpektovať platnú legislatívu a dokumentáciu spracovať v zmysle vyhlášky MŽP SR číslo 55/2001 o územnoplánovacích podkladoch a územnoplánovacej dokumentácii.

Textová časť bude obsahovať:

- a) sprievodnú správu (text, tabuľky)
- b) záväznú časť so schémou záväzných častí a verejnoprospešných stavieb
- c) vyhodnotenie perspektívneho použitia PP a LP pre nepoľnohospodárske účely
- d) dokladovú časť

Grafická časť bude obsahovať:

1. Výkres širších vzťahov (záujmové územie) v mierke 1 : 50 000
2. Komplexný výkres priestorového usporiadania a funkčného využitia kat. územia obce vrátane ochrany prírody a krajiny a prvkov ÚSES v mierke 1 : 10 000
3. Výkres dopravného riešenia a Komplexný výkres priestorového usporiadania a funkčného využitia zastavaného územia obce a navrhovaných rozvojových plôch, s vyznačením verejnoprospešných stavieb v mierke 1 : 5 000
4. Výkres verejného technického vybavenia územia (voda - kanál) v mierke 1 : 5 000
5. Výkres verejného technického vybavenia územia (energetika) v mierke 1 : 5 000
6. Výkres perspektívneho využitia PP a LP na nepoľnohospodárske účely v mierke 1 : 5 000.

Textovú a grafickú dokumentáciu vypracovať:

- 3x kompletnú dokumentáciu (pre Okresný úrad Košice – odbor výstavby a bytovej politiky, príslušný stavebný úrad a Obec Sokoľany).
- 2x samostatné prílohy vyhodnotenia perspektívneho použitia PP a LP na nepoľnohospodárske účely (1x pre OÚ Košice - odbor opravných prostriedkov, referát pôdohospodárstva a 1x pre Okresný úrad Košice - okolie - pozemkový a lesný odbor).

Dokumentáciu odovzdať obstarávateľovi v tlačenej forme a na CD v zmluvne dohodnutom termíne.

